

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O STRANCIMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2007. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O STRANCIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine»: broj, 41/01-pročišćeni tekst i 55/01).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Materija statusnih pitanja stranaca u Republici Hrvatskoj uređena je Zakonom o strancima («Narodne novine» broj 109/03), koji je stupio na snagu 17. srpnja 2003. godine, a u primjeni je od 1. siječnja 2004. godine.

U primjeni Zakona o strancima uočeni su određeni problemi (pojedine pravne praznine, kolizije normi, normativni nedostaci), a isto tako, pojedina rješenja nisu kompatibilna sa standardima kojima se uređuje problematika stranaca u Europskoj uniji.

S obzirom da se radi o velikom broju izmjena i dopuna važećih zakonskih odredbi pristupilo se izradi novog Zakona o strancima koji je na odgovarajući način i u najvećoj mogućoj mjeri, uz uvažavanje svih specifičnosti ekonomskog i socijalnog stanja u Republici Hrvatskoj, usklađen s pravnom stečevinom Europske unije.

Ovim Prijedlogom Zakona uređuju se sljedeća područja:

1. putne isprave i vize,
2. ulazak, izlazak i boravak stranaca,
3. mjere za napuštanje Republike Hrvatske,
4. rad stranaca,
5. isprave o dokazivanju identiteta,
6. boravište i prebivalište stranaca,
7. kretanje stranaca u odori,
8. ulazak, boravak i rad državljana država članica Europskog ekonomskog prostora i članova njihovih obitelji te državljana trećih država koji imaju odobren stalni boravak u drugoj državi članici Europskog ekonomskog prostora i članova njihovih obitelji,
9. zbirke podataka,
10. inspekcijski nadzor,
11. kaznene odredbe.

U nastavku slijedi načelno obrazlaganje pojedinih bitnih pitanja koja se kao novine predlažu urediti ovim Prijedlogom Zakona.

Ustrojava se Hrvatska baza podataka o vizama, a ministarstvo nadležno za vanjske poslove je središnje državno tijelo za pitanja viza.

Uređuju se boravci stranaca i to kao: kratkotrajni (važećim Zakonom propisan kao boravak do 90 dana), privremeni i stalni boravak. Kao novina u okviru instituta privremenog boravka omogućuje se strancima koji imaju 4 godine odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, odobrenje privremenog boravka bez određene svrhe (autonomno odobrenje boravka). Nadalje, poslovna dozvola više nije ujedno i odobrenje privremenog boravka, već se odnosi isključivo na dozvolu rada. Također, ovaj Prijedlog Zakona sadrži i odredbe o privremenom boravku strancima koji su identificirani kao žrtve trgovanja ljudima.

U rješavanju statusa stalnog boravka, kao novina utvrđuje se izbjivanje stranaca koje ne utječe na vrijeme koje je potrebno za odobrenje stalnog boravka. Također su utvrđene kategorije stranaca kojima se ne može odobriti stalni boravak (studentima, sezonskim radnicima, „au pair“, pružateljima usluga). Isto tako, propisan je novi uvjet za odobrenje stalnog boravka, a to je poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma.

U glavi „Mjere za napuštanje Republike Hrvatske“ propisuje se obveza stranca kojemu je prestao boravak da napusti Republiku Hrvatsku te sustav mjera za izvršenje te obveze. Nadalje, novina je u odnosu na važeći Zakon da je za odlučivanje o protjerivanju, osim sudova, nadležno i Ministarstvo unutarnjih poslova te su propisani uvjeti pod kojima se stranca ne može protjerati. U odnosu na važeći Zakon, decidirano je utvrđen pojam nezakonitog boravka te se naglašava da je teret dokazivanja zakonitosti boravka na strancu.

Glava koja se odnosi na rad stranaca sadrži i odredbe kojima se strancima jamči ista razina prava kao i hrvatskim državljanima. Nadalje, kao novina propisane su odredbe o volonterskom radu te su proširene kategorije stranaca kojima se može izdati radna dozvola izvan godišnje kvote. Vremensko ograničenje za sve kategorije stranaca koji mogu raditi bez radne ili poslovne dozvole je izjednačeno. Također, dana je definicija ključnih poslova u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu stranog trgovačkog društva. Precizirani su uvjeti za izdavanje i poništenje radne i poslovne dozvole, a isto tako propisane su kategorije osoba kojima se može izdati poslovna dozvola, s naglaskom da poslovanje mora utjecati na povećanje gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

U glavi „Boravište i prebivalište stranaca“ u odnosu na važeći Zakon detaljnije su razrađeni uvjeti glede obveze prijave i odjave stranaca.

Ovaj Prijedlog Zakona, kao novinu u odnosu na važeći Zakon, sadrži odredbe o ulasku, boravku i radu državljana država članica Europskog ekonomskog prostora i članova njihovih obitelji te državljana trećih država koji imaju odobren stalni boravak u drugoj državi članici Europskog ekonomskog prostora. Ove odredbe sadrže povoljnija rješenja u odnosu na državljanke trećih država, a stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Ovim Prijedlogom Zakona preciznije je razrađen postupak inspekcijskog nadzora te se proširuje krug nadležnih tijela za provođenje inspekcijskog nadzora, s time da je središnje tijelo za koordinaciju u inspekcijskom nadzoru Državni inspektorat.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona u Državnom proračunu za 2008. godinu potrebno je osigurati cca 3.000.000,00 kuna, a za 2009. i 2010. godinu ukupno još 4.000.000,00 kuna.

Sredstva za osiguranje smještaja, obrazovanja, rada i novčane pomoći, strancu žrtvi trgovanja ljudima osiguravala su nadležna Ministarstva u okvirima svojih redovitih djelatnosti, te će se i ubuduće sredstva osiguravati na isti način. Bez obzira na tekstualne izmjene Konačnog prijedloga Zakona o strancima, ne očekuje se povećanje sredstava potrebnih za ovu namjenu, te su sredstva u okvirima svih Ministarstava, uključujući i Ministarstvo unutarnjih poslova, planirana unutar financijskih planova istih u redovitim djelatnostima.

IV. OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, s obzirom da postoje opravdani državni razlozi, u cilju usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije i to sa sljedećim dokumentima:

- Direktivom Vijeća 2003/109/EZ od 25.12.2003. o statusu državljana trećih država koji imaju stalni boravak,
- Direktivom Vijeća 2003/86/EC od 22.09.2003. o pravu na spajanje obitelji,
- Direktivom Vijeća 2004/38 od 29. travnja 2004. o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice,
- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 96/71/EZ od 16. prosinca 1996. godine o raspoređivanju radnika u okviru pružanja usluga,
- Direktivom Vijeća 2004/81/EZ od 29.04.2004. o odobrenju boravka državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili im je pružena pomoć da ilegalno imigriraju, a surađuju s nadležnim tijelima,
- Direktivom Vijeća 2001/51/EZ od 28. lipnja 2001. kojom se dopunjuju odredbe članka 26. Konvencije o primjeni Sporazuma iz Schengena od 14. lipnja 1985.,
- Direktivom Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,
- Direktivom Vijeća 2003/110/EZ od 25. studenoga 2003. o pomoći u slučajevima tranzita u svrhe udaljavanja zračnim putem,

- Direktivom Vijeća 2001/40/EZ od 28. svibnja 2001. o uzajamnom priznavanju odluka o izgonu državljana trećih država,
- Direktivom Vijeća 2004/114/EZ od 13.12.2004. o uvjetima prihvata državljana trećih država u svrhu studiranja, razmjene učenika, neplaćene izobrazbe ili dobrovoljnog rada,
- Direktivom Vijeća 2005/71/EZ od 12.10.2005. o posebnom postupku za ulazak državljana trećih zemalja u svrhu znanstvenoga istraživanja,
- Uredbom 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. kojom se utvrđuje Kodeks Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Schengenski kodeks o granicama),
- Rezolucijom Vijeća 97/C 382/01 od 04. 12. 1997. o mjerama koje se trebaju prihvatiti kako bi se suzbili brakovi iz računa,
- Okvirnom odlukom Vijeća od 28. studenoga 2002. o jačanju kaznenog okvira u cilju sprečavanja omogućivanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,
- Odlukom Vijeća 2004/191/EZ od 23. veljače 2004. kojom se utvrđuju kriteriji i praktični dogovori za naknade zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnome priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih država,
- Preporukom Vijeća od 27. 09. 1996. glede borbe protiv ilegalnog zapošljavanja državljana trećih zemalja,
- Uredba Vijeća 333/2002 o izradi jednoobraznih obrazaca za vizu koju države članice izdaju osobama koje posjeduju putne isprave nepriznate od strane dotičnih država članica.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O STRANCIMA S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O STRANCIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuju uvjeti ulaska, kretanja i boravka te rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na boravak i rad stranaca, ne primjenjuju se na članove diplomatskih misija, konzularnih ureda, članove misija organizacija Ujedinjenih naroda i drugih specijaliziranih ustanova Ujedinjenih naroda, članove misija međunarodnih organizacija akreditiranih u Republici Hrvatskoj te članove njihovih obitelji odnosno zajedničkog kućanstva.

U ovom Zakonu određene imenice navedene su u muškom rodu, a koriste se kao neutralne za muški ili ženski rod.

Članak 2.

Strancem se, u smislu ovoga Zakona, smatra osoba koja nije hrvatski državljanin.

Stranac koji ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Članak 3.

Stranac je dužan za vrijeme kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj pridržavati se zakona i propisa te odluka državnih tijela.

Članak 4.

Sigurnosnu provjeru za stranca u svrhu utvrđivanja razloga nacionalne sigurnosti provodi Sigurnosno-obavještajna agencija.

II. PUTNE ISPRAVE

Članak 5.

Putne isprave, u smislu ovoga Zakona, su strana putna isprava i putna isprava za stranca.

Članak 6.

Strana putna isprava je isprava koju nadležno tijelo druge države izdaje svojim državljanima ili strancima za putovanje u inozemstvo.

Članak 7.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu druge osobe može ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske samo s osobom u čiju je putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajedničku putovnicu mogu ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske samo zajedno i moraju imati ispravu s fotografijom na temelju koje se može utvrditi njihov identitet. Voditelj skupine mora imati osobnu putovnicu.

Članak 8.

Maloljetni stranac koji ulazi ili izlazi iz Republike Hrvatske bez prатnje zakonskog zastupnika mora imati ovjerenu suglasnost zakonskog zastupnika.

Članak 9.

Putna isprava za stranca je putni list za stranca i putna isprava za osobe bez državljanstva.

Putna isprava za azilanta smatra se putnom ispravom za stranca, a izdaje se sukladno odredbama Zakona o azilu.

Članak 10.

Putna isprava za stranca izdaje se osobi koja je navršila 14 godina.

Osoba mlađa od 14 godina upisat će se u putnu ispravu za stranca jednog od roditelja.

Iznimno, kad za to postoje opravdani razlozi, putna isprava za stranca iz stavka 1. ovoga članka može se izdati i osobi mlađoj od 14 godina.

Putna isprava za osobe bez državljanstva izdaje se pod uvjetima utvrđenim međunarodnim konvencijama.

Putni list za stranca izdaje se s rokom važenja do 30 dana.

Članak 11.

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema stranu putnu ispravu ako:

1. mu je prestalo hrvatsko državljanstvo - za odlazak u inozemstvo,
2. država čiji je državljanin nema svoju diplomatsku misiju odnosno konzularni ured u Republici Hrvatskoj, niti njezine interese zastupa druga država - za odlazak u inozemstvo,
3. je u inozemstvu izgubio putnu ispravu za azilanta ili putnu ispravu za osobe bez državljanstva koju je izdala policijska uprava odnosno policijska postaja - za povratak u Republiku Hrvatsku,
4. je u postupku prisilnog udaljenja - za odlazak u inozemstvo.

Članak 12.

Putni list za stranca izdaje:

1. u slučajevima iz članka 11. stavka 1. točke 1., 2. i 4. ovoga Zakona - policijska uprava odnosno policijska postaja prema boravištu odnosno prebivalištu stranca,
2. u slučajevima iz članka 11. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona - diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Putnu ispravu za osobe bez državljanstva izdaje policijska uprava odnosno policijska postaja prema boravištu odnosno prebivalištu stranca.

Članak 13.

Putna isprava za stranca neće se izdati strancu:

1. protiv kojeg se vodi kazneni ili prekršajni postupak, osim ako postoji suglasnost državnog tijela koje vodi postupak,
2. koji je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži odnosno dok ne plati novčanu kaznu,
3. koji nije regulirao svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu za koju postoji ovršni naslov,
4. ako to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Strancu koji je u postupku prisilnog udaljenja može se izdati putni list za stranca neovisno od postojanja okolnosti iz stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga članka.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, stranac ima pravo žalbe u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Članak 14.

Kada policijska uprava odnosno policijska postaja utvrdi postojanje nekih od razloga iz članka 13. ovoga Zakona, oduzet će putnu ispravu za stranca.

O oduzimanju putne isprave za stranca donosi se rješenje.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka stranac ima pravo žalbe u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

III. VIZE

Članak 15.

Viza je odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske.

Na temelju vize stranac ne može raditi na području Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske propisuje vizni sustav Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove je središnje državno tijelo za pitanja viza.

Članak 16.

Vrste viza su:

1. zrakoplovno-tranzitna viza (viza A),
2. tranzitna viza (viza B),
3. putna viza (viza C).

Članak 17.

Zrakoplovno-tranzitna viza izdaje se strancu za jedan, dva ili više prolazaka kroz međunarodni tranzitni prostor zračne luke.

Stranac koji za vrijeme međupristajanja u zračnoj luci u Republici Hrvatskoj ili na međunarodnim letovima ne napušta međunarodni tranzitni prostor ne treba vizu.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, Vlada Republike Hrvatske može odrediti da državljani određenih država te nositelji putnih isprava koje su izdala nadležna tijela tih država trebaju zrakoplovno-tranzitnu vizu.

Zrakoplovno-tranzitna viza izdaje se s rokom važenja do 3 mjeseca.

Članak 18.

Tranzitna viza izdaje se strancu za jedno, dva, a iznimno za više putovanja preko područja Republike Hrvatske, ako ima osiguran ulazak u državu u koju putuje.

Tranzitna viza izdaje se s rokom važenja do 6 mjeseci.

Na temelju tranzitne vize stranac može prilikom svakog putovanja boraviti u Republici Hrvatskoj do 5 dana.

Članak 19.

Putna viza izdaje se za jedan, dva ili više ulazaka na područje Republike Hrvatske, pri čemu neprekidan boravak odnosno ukupno trajanje uzastopnih boravaka ne može biti duže od 90 dana u razdoblju od 6 mjeseci, računajući od dana prvog ulaska.

Putna viza izdaje se za turistička, poslovna ili druga putovanja.

Putna viza izdaje se s rokom važenja do 1 godine.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, viza za više ulazaka može se izdati i s dužim rokom važenja, ali ne dužim od 5 godina, o čemu odlučuje ministarstvo nadležno za vanjske poslove.

Članak 20.

Skupini stranaca od 5 do 50 osoba može se unijeti tranzitna viza ili putna viza u zajedničku putnu ispravu, pod uvjetom da članovi skupine ulaze na područje Republike Hrvatske, borave na njemu i napuštaju ga kao skupina.

Vođa skupine mora imati osobnu putovnicu u koju je, ako je potrebno, unesena viza.

Putna viza iz stavka 1. ovoga članka može se izdati samo za jedan ulazak i za boravak do 30 dana.

Članak 21.

Stranac je dužan pribaviti vizu prije ulaska u Republiku Hrvatsku.

Vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Prije izdavanja vize, diplomatska misija odnosno konzularni ured dužno je u slučajevima utvrđenim podzakonskim propisima, zatražiti prethodnu suglasnost tijela iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona.

Prije izdavanja suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka, tijelo iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona, dužno je u slučajevima utvrđenim podzakonskim propisima zatražiti

mišljenje Ministarstva i Sigurnosno-obavještajne agencije.

Iznimno, ako to zahtijevaju humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi, policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice može izdati:

1. putnu vizu za jedan ulazak i boravak do 15 dana,
2. tranzitnu vizu za jedan tranzit do 5 dana,
3. tranzitnu vizu pomorcu ili skupini pomoraca.

Članak 22.

Viza se unosi u valjanu putnu ispravu u obliku naljepnice.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako to zahtijevaju humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske, viza se može unijeti na obrascu za unošenje vize, ako u putnoj ispravi nema mjesta za unošenje vize u obliku naljepnice ili ako putna isprava nije valjana za prelazak državne granice.

Obrazac iz stavka 2. ovoga članka izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Ministarstva ili policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice.

Članak 23.

Rok važenja putne isprave u koju se unosi viza mora biti najmanje 3 mjeseca duži od roka važenja vize.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako to zahtijevaju humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske, viza se može unijeti u putnu ispravu čiji je rok važenja kraći, pod uvjetom da rok važenja vize nije duži od roka važenja putne isprave i da je osiguran povratak stranca u državu boravišta ili ulazak u treću državu.

Članak 24.

Viza se ne može produžiti.

Iznimno, putna viza može se produžiti zbog više sile, humanitarnih, ozbiljnih profesionalnih ili osobnih razloga.

Zahtjev za produženje putne vize podnosi se policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prije isteka roka važenja vize, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo.

Do donošenja odluke o produženju vize stranac može boraviti na području Republike Hrvatske.

Članak 25.

Viza se neće izdati ako:

1. postoje razlozi iz članka 34. ovoga Zakona,
2. je stranac već boravio u Republici Hrvatskoj 90 dana, a nije proteklo 6 mjeseci od dana prvog ulaska,
3. stranac na zahtjev diplomatske misije odnosno konzularnog ureda ne priloži traženu dokumentaciju kojom dokazuje svrhu i uvjete svog boravka,
4. se stranac osobno ne odazove na poziv diplomatske misije odnosno konzularnog ureda.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, viza se može izdati ako to zahtijevaju

ozbiljni humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske.

Članak 26.

Strancu se usmeno priopćuje razlog neizdavanja vize.
Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Članak 27.

Policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice tijekom obavljanja granične kontrole može skratiti rok važenja vize, ako utvrdi da stranac nema dovoljno sredstava za uzdržavanje.

Članak 28.

Viza će se poništiti ako:

1. postoje razlozi iz članka 34. ovoga Zakona,
2. se utvrdi da stranac više ne ispunjava uvjete radi kojih mu je viza izdana,
3. se naknadno utvrdi da stranac nije ispunjavao uvjete radi kojih mu je viza izdana.

Vizu može poništiti policijska uprava odnosno policijska postaja ili diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

IV. ULAZAK I IZLAZAK STRANACA

Članak 29.

Smatra se da je stranac ušao u Republiku Hrvatsku kada je na graničnom prijelazu prošao mjesto obavljanja granične kontrole, a u ostalim slučajevima kada je prešao graničnu crtu.

Članak 30.

Stranac je dužan prilikom ulaska i izlaska iz Republike Hrvatske podvrgnuti se graničnoj kontroli.

Granična kontrola iz stavka 1. ovoga članka obavlja se sukladno zakonu kojim se uređuje nadzor državne granice, a obuhvaća i utvrđivanje razloga iz članka 34. ovoga Zakona.

Članak 31.

Strancu se može odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku ako:

1. posjeduje valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice,
2. posjeduje valjanu vizu ili valjano odobrenje boravka, ako je potrebno,
3. opravda svrhu i uvjete ulaska i boravka te ako posjeduje sredstva za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,

4. nema zabranu ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj,
5. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Članak 32.

Vlada Republike Hrvatske može odrediti da državljani pojedinih država mogu ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske i s valjanom osobnom iskaznicom odnosno drugom ispravom kojom se dokazuju identitet i državljanstvo, ako ispunjava uvjete iz članka 31. stavka 1. točke 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

Vlada Republike Hrvatske može odrediti da, pod određenim uvjetima, državljani pojedinih država mogu ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske uz posjedovanje valjane putne isprave u koju je unesena valjana dozvola boravka jedne od država Schengenskog prostora ili valjana Schengenska viza tipa C, ako ispunjava uvjete iz članka 31. stavka 1. točke 1., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

Stranac može ući u Republiku Hrvatsku i na temelju obrasca iz članka 22. ovoga Zakona, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 31. ovoga Zakona.

Članak 33.

Iznimno, strancu koji ne ispunjava uvjete iz članka 31. ovoga Zakona, može se odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku, na određenom graničnom prijelazu, ako to zahtijevaju ozbiljni humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske.

Članak 34.

Strancu se neće odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku ako:

1. ne ispunjava uvjete iz članka 31. ovoga Zakona,
2. postoji opravdana sumnja da njegov boravak neće biti korišten u namjeravanu svrhu,
3. pokušava ući u Republiku Hrvatsku prije proteka roka iz članka 35. stavka 4., članka 43. stavka 4., članka 55. stavka 5. i članka 85. stavka 5. ovoga Zakona,
4. nije prethodno podmirio troškove koji su nastali prilikom njegovog prisilnog udaljenja,
5. je u tranzitu i ne ispunjava uvjete za ulazak u treću državu,
6. ako ne plati novčanu kaznu izrečenu u Republici Hrvatskoj.

Članak 35.

O odbijanju ulaska stranca odlučuje policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice.

Protiv odbijanja ulaska stranac ima pravo žalbe u roku od 8 dana.

Žalba se podnosi Ministarstvu putem nadležne diplomatske misije odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske. Žalba ne odgađa izvršenje.

Stranac kojem je odbijen ulazak, ne može ući u Republiku Hrvatsku prije proteka roka od najmanje 2 dana od odbijanja ulaska.

Članak 36.

Nezakonitim ulaskom u Republiku Hrvatsku smatra se ako stranac:

1. prijeđe državnu granicu izvan mjesta ili vremena određenog za prelazak državne granice,
2. izbjegne graničnu kontrolu,
3. uđe dok je na snazi zabrana ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj,
4. uđe s vizom ili odobrenjem boravka koji su izdani na osnovi prijeverno podnesenog zahtjeva,
5. uđe na temelju tuđe, krivotvorene putne ili druge isprave koja je potrebna za ulazak.

Članak 37.

Stranci mogu slobodno izlaziti iz Republike Hrvatske.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, strancu će se zabraniti izlazak iz Republike Hrvatske ako:

1. ne ispunjava uvjete za ulazak u drugu državu,
2. prilikom izlaska iz Republike Hrvatske upotrijebi tuđu ili krivotvorenu putnu ili drugu ispravu,
3. postoji opravdana sumnja da namjerava izbjeći kazneno ili prekršajno gonjenje, izvršenje kazne ili druge kaznene odnosno prekršajne sankcije, uhićenje ili izvršenje dospelje imovinskopravne obveze ili dospeljih doprinosa i poreznih obveza.

Članak 38.

Stranac koji ima višestruko državljanstvo dužan je izaći iz Republike Hrvatske s putnom ispravom s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Članak 39.

Prijevoznik može dovesti stranca na granični prijelaz ili u Republiku Hrvatsku ako stranac ima valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice, valjanu vizu ili odobrenje boravka.

Prijevoznik koji je dovezao stranca protivno stavku 1. ovoga članka, dužan ga je bez odgađanja i na svoj trošak odvesti s graničnog prijelaza ili iz Republike Hrvatske, a ukoliko to nije moguće, prijevoznik je dužan na vlastiti trošak pronaći drugi način prijevoza ili, ako drugi način prijevoza nije odmah moguć, preuzeti troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca.

Odredba stavka 2. ovoga članka odnosi se i na prijevoznika koji je dovezao stranca u tranzitu:

1. ako ga je prijevoznik, koji ga je trebao prevesti u državu odredišta, odbio prevesti ili
2. ako mu je zabranjen ulazak u državu odredišta.

Članak 40.

Kad stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj i nema sredstava za povratak, troškove povratka stranca, dužan je snositi organizator turističkih ili poslovnih putovanja u Republici Hrvatskoj, u čijoj je organizaciji stranac došao, ako se utvrdi da je do nezakonitog boravka došlo zbog propusta organizatora putovanja.

Članak 41.

Zabranjeno je pomaganje strancu u nezakonitom prelasku državne granice, u tranzitiranju preko državnog područja ako je stranac nezakonito ušao u Republiku Hrvatsku te u nezakonitom boravku.

V. BORAVAK STRANACA

Članak 42.

Boravak stranca je:

1. kratkotrajni boravak,
2. privremeni boravak,
3. stalni boravak.

Članak 43.

Kratkotrajni boravak je boravak stranca u trajanju do 90 dana na temelju vize ili bez vize.

Stranac kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku ne treba viza može boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 90 dana u vremenskom razdoblju od 6 mjeseci, računajući od dana prvog ulaska.

Stranac iz stavka 2. ovoga članka koji je iskoristio 90 dana boravka prije proteka vremenskog razdoblja od 6 mjeseci, može ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj kada protekne vremensko razdoblje od 6 mjeseci računajući od dana prvog ulaska.

Stranac kojem je otkazan kratkotrajni boravak može ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj kada protekne 90 dana računajući od dana napuštanja Republike Hrvatske.

Članak 44.

Kratkotrajni boravak prestaje strancu:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj,
2. otkazom boravka,
3. istekom roka valjanosti vize,
4. ako je iskoristio vizu,
5. protekom roka iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona,
6. ako je vraćen na temelju međunarodnog ugovora radi nezakonitog prelaska državne granice.

Članak 45.

Kratkotrajni boravak može se otkazati strancu ako:

1. ne posjeduje valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak

- državne granice,
2. ne opravda svrhu i uvjete ulaska i boravka,
 3. ne posjeduje sredstva za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,
 4. ne plati novčanu kaznu izrečenu u Republici Hrvatskoj,
 5. postoji opravdana sumnja da njegov boravak neće biti korišten u namjeravanu svrhu.

O otkazu boravka policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje. Protiv rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 8 dana od dana dostave. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 46.

Odobrenje za privremeni boravak mora imati stranac koji:

1. namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj u svrhe utvrđene u članku 51. ovoga Zakona,
2. obavlja poslove iz članka 139. ovoga Zakona, za koje mu nije potrebna radna ili poslovna dozvola, a namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana,
3. obavlja poslove iz članka 141. ovoga Zakona.

Dijete rođeno na području Republike Hrvatske ne treba odobrenje za privremeni boravak do navršenih mjesec dana života.

Nakon navršenih mjesec dana života djeteta, privremeni boravak odobrit će se po službenoj dužnosti na vrijeme na koje je odobren privremeni boravak jednom roditelju ili skrbniku djeteta odnosno do godine dana ukoliko je jedan od roditelja ili skrbnik stranac na stalnom boravku.

Članak 47.

Odobrenje za prvi privremeni boravak odnosno produženje privremenog boravka izdaje se s rokom važenja do jedne godine.

Rok važenja putne isprave mora biti najmanje 3 mjeseca duži od roka na koji se izdaje odobrenje.

Odobrenje za privremeni boravak unosi se u putnu ispravu u obliku naljepnice.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, strancu koji podnese zahtjev u Republici Hrvatskoj i nema valjanu stranu putnu ispravu, izdaje se rješenje o odobrenju privremenog boravka do pribavljanja strane putne isprave.

Članak 48.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak podnosi se nadležnoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak stranac može podnijeti i u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji ako:

1. za to postoji ozbiljan humanitarni razlog,
2. se traži spajanje obitelji s azilantom,
3. se radi o stipendistu u okviru programa odobrenog od ministarstva nadležnog

za poslove obrazovanja i znanosti,

4. se radi o strancima iz članka 132. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona.

Stranac iz stavka 2. ovoga članka koji podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak prije isteka kratkotrajnog boravka može ostati u Republici Hrvatskoj do konačnosti odluke o zahtjevu.

Članak 49.

Zahtjev za produženje privremenog boravka podnosi se policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji najkasnije 30 dana prije isteka roka važećeg privremenog boravka.

Stranac koji je podnio zahtjev za produženje privremenog boravka izvan roka iz stavka 1. ovoga članka, a prije isteka važećeg privremenog boravka može ostati u Republici Hrvatskoj do konačnosti odluke o zahtjevu.

Članak 50.

O zahtjevu za izdavanje odobrenja za privremeni boravak odlučuje policijska uprava odnosno policijska postaja prema mjestu boravišta odnosno namjeravanog boravka stranca.

Za izdavanje odobrenja za privremeni boravak policijska uprava odnosno policijska postaja dužna je zatražiti suglasnost Ministarstva:

1. ako stranac ne posjeduje valjanu putnu ispravu,
2. ako se traži izdavanje odobrenja iz ozbiljnih humanitarnih razloga.

U zahtjevu za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak mora biti navedena svrha za koju se odobrenje traži, a podnositelj zahtjeva ne može mijenjati svrhu boravka za vrijeme trajanja postupka.

Članak 51.

Svrhe radi kojih se može odobriti privremeni boravak su:

1. spajanje obitelji,
2. rad,
3. srednjoškolsko obrazovanje i studiranje,
4. znanstveno istraživanje,
5. humanitarni razlozi.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, strancu se može odobriti privremeni boravak i u druge svrhe, najduže do 6 mjeseci u godini dana.

Članak 52.

Strancu će se odobriti privremeni boravak ako:

1. ima sredstva za uzdržavanje,
2. ima osigurano stanovanje,
3. ima zdravstveno osiguranje odnosno priloži dokaz o podmirenim obvezama s navedene osnove,
4. ne postoje zapreke iz članka 34. ovoga Zakona,
5. je opravdao svrhu privremenog boravka.

Članak 53.

Protiv odluke o zahtjevu za privremeni boravak može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Stranac može boraviti na području Republike Hrvatske do konačnosti odluke o zahtjevu za privremeni boravak.

Članak 54.

Privremeni boravak prestaje strancu:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj,
2. otkazom boravka,
3. istekom odobrenja privremenog boravka,
4. ako u roku od 30 dana po odobrenju privremenog boravka ne prijavi svoje boravište policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji,
5. ako boravi izvan Republike Hrvatske duže od 30 dana,
6. prestankom svrhe na temelju koje je boravak odobren.

O prestanku privremenog boravka iz razloga navedenih u stavku 1. točkama 4., 5. i 6. ovoga članka, policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Članak 55.

Privremeni boravak otkazat će se strancu ako:

1. boravi u Republici Hrvatskoj suprotno svrsi radi koje mu je odobren privremeni boravak,
2. ne posjeduje sredstva za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj.

O otkazu privremenog boravka policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje.

Prilikom odlučivanja o otkazu boravka strancu mora se uzeti u obzir trajanje boravka te osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Stranac kojem je otkazan privremeni boravak može ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj kada protekne 90 dana računajući od dana napuštanja Republike Hrvatske.

Članak 56.

Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji može se odobriti strancu koji je član uže obitelji:

- hrvatskog državljanina,
- stranca kojemu je odobren stalni boravak,
- stranca koji ima odobren privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja,

- stranca koji je na privremenom boravku boravio najmanje 2 godine te mu je i dalje odobren privremeni boravak na godinu dana i
- stranca koji ima status azilanta.

Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji neće se odobriti članu obitelji stranca kojem je odobren privremeni boravak u svrhu sezonskog rada, „au pair“ rada i pružanja usluga u ime inozemnog poslodavca.

Članovi uže obitelji su:

1. bračni drugovi,
2. osobe koje žive u izvanbračnoj zajednici sukladno hrvatskom zakonodavstvu,
3. maloljetna djeca koja nisu zasnovala vlastitu obitelj, a rođena su u braku ili izvanbračnoj zajednici ili su posvojena i
4. roditelji ili posvojitelji maloljetne djece.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, članom uže obitelji hrvatskog državljanina, stranca kojem je odobren privremeni ili stalni boravak i stranca koji ima status azilanta, može se smatrati i drugi srodnik, ako postoje posebni osobni ili ozbiljni humanitarni razlozi za spajanje obitelji u Republici Hrvatskoj.

U slučaju poligamnog braka spajanje obitelji na području Republike Hrvatske dopustit će se samo jednom bračnom drugu.

Članak 57.

Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji neće se odobriti ako je brak sklopljen iz koristi.

Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak sklopljen iz koristi su:

1. bračni drugovi ne održavaju bračnu zajednicu,
2. bračni drugovi ne izvršavaju obveze koje proizlaze iz braka,
3. se bračni drugovi nisu upoznali prije sklapanja braka,
4. bračni drugovi ne daju dosljedne osobne podatke,
5. bračni drugovi ne govore jezik koji oboje razumiju,
6. su za sklapanje braka dana materijalna sredstva, osim ako se ne radi o sredstvima koja se daju kao miraz, a supružnici dolaze iz zemalja u kojim je davanje miraza običaj,
7. postoje dokazi ranijih brakova iz koristi na strani bilo kojeg bračnog druga u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na izvanbračne zajednice.

Članak 58.

Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji odobrit će se strancu ako su uz uvjete iz članka 52. ovoga Zakona, ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. da bračni ili izvanbračni drugovi nisu oženjeni ili da se ne nalaze u stabilnoj dugotrajnoj vezi s drugom osobom,
2. ako nije istekao boravak strancu temeljem čijeg se statusa traži izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, a još nisu ispunjeni uvjeti za izdavanje odobrenja boravka iz članka 61. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka član uže obitelji azilanta koji podnosi zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji ne mora ispunjavati uvjete za izdavanje odobrenja utvrđene člankom 52. stavkom 1. točkom 1., 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 59.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji izdaje se na rok do godine dana odnosno do isteka roka važenja odobrenja privremenog boravka stranca s kojim se traži spajanje.

Članak 60.

Stranac kojem je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji ostvaruje pravo na obrazovanje, usavršavanje, rad i samozapošljavanje, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 61.

Strancu kojemu je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji u neprekidnom trajanju od najmanje 4 godine odobrit će se autonomni boravak, ako ispunjava uvjete iz članka 52. stavak 1. točke 1. do 4. ovoga Zakona.

Privremeni boravak iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti bračnom ili izvanbračnom drugu, djetetu koje je postalo punoljetno te roditelju i posvojitelju maloljetne djece.

Privremeni boravak iz stavka 2. ovoga članka može se odobriti i ako je osoba s kojom je stranac tražio spajanje obitelji umrla te u slučaju prestanka bračne zajednice koja je u Republici Hrvatskoj trajala najmanje 3 godine.

Članak 62.

Stranac iz članka 61. stavka 1. ovoga Zakona ostvaruje pravo na obrazovanje, usavršavanje, rad i samozapošljavanje sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 63.

Privremeni boravak u svrhu rada odobrit će se strancu koji ispunjava uvjete iz članka 52. ovoga Zakona, a ima radnu ili poslovnu dozvolu ili namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana, a za koji rad mu ne treba radna ili poslovna dozvola te strancu iz članka 141. ovoga Zakona.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu rada izdaje se strancu na rok na koji mu je izdana radna ili poslovna dozvola, a najduže do godine dana.

Članak 64.

Stranac kojemu je odobren privremeni boravak u svrhu rada zbog obavljanja sezonskog rada može boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 6 mjeseci u vremenskom razdoblju od 1 godine i mora boraviti najmanje 6 mjeseci izvan Republike Hrvatske prije nego što mu ponovno bude omogućen ulazak i boravak u svrhu rada.

Sezonski radnik, u smislu ovoga Zakona, je stranac nastanjen u državi čiji je državljanin ili u kojoj ima odobren stalni boravak i koji je s poslodavcem sa sjedištem

u Republici Hrvatskoj sklopio ugovor o obavljanju određenog posla u određenom vremenskom razdoblju.

Stranac iz stavka 1. ovoga članka ne može podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka u drugu svrhu.

Članak 65.

Privremeni boravak u svrhu srednjoškolskog obrazovanja odobrit će se strancu koji uz uvjete iz članka 52. ovoga Zakona, ispunjava i sljedeće uvjete:

1. ako je upisan u ustanovu koja provodi programe srednjoškolskog obrazovanja ili
2. ako sudjeluje u priznatom programu razmjene učenika koji provodi ovlaštena organizacija.

Privremeni boravak iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti ako je zakonski zastupnik maloljetnika dao suglasnost.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu srednjoškolskog obrazovanja izdaje se s rokom važenja do 1 godine.

Članak 66.

Privremeni boravak u svrhu studiranja odobrit će se strancu koji studira na visokom učilištu u Republici Hrvatskoj i ispunjava uvjete iz članka 52. stavak 1. točke 1., 2., 4. i 5. ovoga Zakona.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu studiranja izdaje se s rokom važenja do jedne godine odnosno do kraja akademske godine.

Članak 67.

Privremeni boravak odobrit će se strancu u svrhu znanstvenog istraživanja ako ima ugovor o gostovanju i ispunjava uvjete iz članka 52. ovoga Zakona.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja izdaje se s rokom važenja do jedne godine.

Stranac koji je zaključio ugovor o gostovanju u državi članici Europskog ekonomskog prostora (u daljnjem tekstu: EEP) i na temelju kojeg ima odobren boravak u toj državi, može radi provođenja istraživanja boraviti u Republici Hrvatskoj do 90 dana, ako ima sredstva za uzdržavanje i ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje.

Članak 68.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga odobrit će se strancu u sljedećim slučajevima:

1. ako ima status žrtve trgovanja ljudima (u daljnjem tekstu: žrtva),
2. ako je maloljetnik koji je napušten ili je žrtva organiziranog kriminala ili je iz drugih razloga ostao bez roditeljske zaštite, skrbništva ili bez pratnje,
3. iz drugih opravdanih razloga humanitarne prirode.

Stranac kojem se odobrava privremeni boravak iz humanitarnih razloga ne mora ispunjavati uvjete iz članka 52. stavka 1. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, stranac ne smije predstavljati opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje.

Članak 69.

Odobrenje za prvi privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz članka 68. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, izdaje se s rokom važenja od 6 mjeseci do godine dana i može se produžavati.

Članak 70.

Identifikaciju žrtve obavlja Ministarstvo u suradnji s organizacijama civilnog društva, a kada se radi o žrtvi-maloljetniku, Ministarstvo je dužno surađivati i s ministarstvom nadležnim za socijalnu skrb.

Status žrtve stječe se prihvaćanjem sudjelovanja u programu pomoći i zaštite, o čemu operativni tim Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima (u daljnjem tekstu: Operativni tim), obavještava Ministarstvo.

Program pomoći i zaštite obuhvaća zdravstvenu i psihosocijalnu zaštitu, siguran smještaj, usluge prevođenja i tumačenja, pravnu pomoć te siguran povratak u državu podrijetla.

Status žrtve prestaje ako je osoba svoj iskaz temeljila na lažnim činjenicama, ako su prestale okolnosti radi kojih je stekla status ili se ponaša suprotno pravilima utvrđenim programom pomoći i zaštite. O prestanku statusa žrtve Operativni tim obavještava Ministarstvo.

Članak 71.

Stranac identificiran kao žrtva ima pravo u roku od 30 dana odlučiti o svom sudjelovanju u programu pomoći i zaštite.

Skrbnik maloljetnika koji je identificiran kao žrtva ima pravo u roku od 90 dana odlučiti o sudjelovanju u programu pomoći i zaštite, vodeći računa o najboljem interesu maloljetnika te uvažavajući mišljenje maloljetnika.

Rok iz stavka 1. ovoga članka ne mora se poštivati ako se utvrdi da stranac identificiran kao žrtva nije žrtva ili ako je aktivno, dragovoljno i na osobnu inicijativu obnovio kontakte s počiniteljima kaznenih djela ili ako to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka i nacionalne sigurnosti.

Članak 72.

Žrtva kojoj je odobren privremeni boravak ima pravo na:

1. siguran smještaj,
2. zdravstvenu zaštitu,
3. novčanu pomoć,
4. obrazovanje,
5. rad.

Sigurnim smještajem smatra se mjesto gdje je žrtva zaštićena od utjecaja osobe osumnjičene za počinjenje kaznenog djela.

Visinu novčane pomoći odredit će tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Žrtva koja je u radnom odnosu ili posjeduje novčana sredstva ili su joj troškovi osobnog života osigurani na drugi način, nema pravo na novčanu pomoć.

Posebna skrb voditi će se o trudnicama i osobama s invaliditetom kao posebno ranjivim skupinama žrtava.

Članak 73.

Sva tijela uključena u program pomoći i zaštite žrtve-maloljetnika, dužna su voditi računa o najboljem interesu maloljetnika.

Ukoliko je žrtva-maloljetnik iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo će provesti potrebne mjere za utvrđivanje identiteta, državljanstva te pronalaženja ostalih članova obitelji.

Žrtvi-maloljetniku nadležno tijelo za socijalnu skrb imenovat će skrbnika.

Članak 74.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga žrtvi prestaje ako:

1. je izgubila status žrtve,
2. se utvrdi da zloupotrebljava status žrtve,
3. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja.

Prilikom odlučivanja o prestanku privremenog boravka žrtvi-maloljetniku, zatražit će se mišljenje tijela nadležnog za socijalnu skrb.

Članak 75.

Siguran povratak stranca koji ima status žrtve provodi Ministarstvo vodeći računa o njegovim pravima, sigurnosti i dostojanstvu. Povratak po mogućnosti treba biti dragovoljan.

Maloljetnici koji su žrtve trgovanja ljudima neće biti vraćeni ni jednu državu ako nakon procjene opasnosti i sigurnosti postoji indicija da takav povratak ne bi bio u najboljem interesu maloljetnika.

Članak 76.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga iz članka 68. stavka 1. točke 2. i 3. ovoga Zakona prestaje ako prestane svrha zbog kojih je strancu odobren privremeni boravak ili to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja.

Članak 77.

Stranci iz članka 68. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona, kojima je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga ne mogu podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u drugu svrhu.

Članak 78.

Stalni boravak može se odobriti strancu koji do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak.

Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Republici Hrvatskoj, ako je u razdoblju od pet godina izbivao višekratno do 10 mjeseci ili jednokratno do 6 mjeseci.

Od dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak pa do dana odlučivanja o tom zahtjevu stranac mora imati odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj.

Članak 79.

U vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz članka 78. stavak 1. ovoga Zakona, ne uračunava se:

1. razdoblje privremenog boravka u svrhu rada odobreno sezonskim radnicima i «au pair» rada,
2. razdoblje privremenog boravka za pružatelje usluga u ime inozemnog poslodavca,
3. vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora.

„Au pair“ radom, u smislu ovoga Zakona, smatra se čuvanje djece i boravak u obitelji radi učenja hrvatskog jezika.

Strancima kojima je odobren privremeni boravak u svrhu studiranja, u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz članka 78. stavak 1. ovoga Zakona, računa se samo polovica vremena provedenog na privremenom boravku u svrhu studiranja.

Članak 80.

Iznimno od članka 78. ovoga Zakona, stalni boravak može se odobriti i strancu na privremenom boravku, zbog ozbiljnih humanitarnih razloga ili ako je to u interesu Republike Hrvatske, a ispunjava uvjete iz članka 83. stavka 1. ovoga Zakona.

Ovisno o svrsi radi koje se traži stalni boravak, nadležno ministarstvo je dužno na zahtjev Ministarstva u roku od 15 dana dostaviti svoje mišljenje o postojanju razloga iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 81.

Stranac na stalnom boravku ima pravo na:

1. rad i samozapošljavanje,
2. stručno usavršavanje,
3. obrazovanje i studentske stipendije,
4. socijalnu skrb, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja te pravo na dječji doplatak,
5. porezne olakšice,
6. pristup tržištu roba i usluga,
7. slobodu udruživanja i povezivanja te članstva u organizacijama koje zastupaju radnike ili poslodavce ili organizacijama čiji članovi obavljaju posebno zanimanje, uključujući i naknade koje im takve organizacije daju.

Stranac ostvaruje prava sukladno propisima koji uređuju područja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 82.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za stalni boravak iz članka 78. ovoga Zakona, podnosi se policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka

stranca, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo.

Protiv odluke Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 83.

Stalni boravak odobrit će se strancu koji, uz uvjete iz članka 78. ovoga Zakona:

1. ima valjanu stranu putnu ispravu,
2. ima sredstva za uzdržavanje,
3. ima zdravstveno osiguranje,
4. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo,
5. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Provjeru poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma mogu provoditi visoka učilišta koja na temelju dopusnice ministarstva nadležnog za visoko obrazovanje izvode studijske programe iz hrvatskog jezika, na način utvrđen njihovim općim aktom.

Članak 84.

Stalni boravak prestaje strancu:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj,
2. ako se iselio iz Republike Hrvatske ili neprekidno boravio u inozemstvu duže od godinu dana,
3. otkazom stalnog boravka.

U slučaju iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka rješenje o prestanku stalnog boravka donosi Ministarstvo, na prijedlog policijske uprave odnosno policijske postaje.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka može se donijeti bez prethodnog saslušanja stranca.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 85.

Stalni boravak može se otkazati strancu ako:

1. se utvrdi da je stranac svjesno dao neistinite podatke ili je svjesno prikrio cilj i okolnosti koje su bile od važnosti za odobrenje stalnog boravka,
2. je zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom, pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju do jedne godine,
3. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Prilikom donošenja rješenja o otkazu stalnog boravka, moraju se uzeti u obzir osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

O otkazu boravka policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje.

Protiv rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 8 dana od dana dostave.

Stranac kojem je otkazan stalni boravak može ponovo ući i boraviti u Republici Hrvatskoj kada protekne 90 dana računajući od dana napuštanja Republike Hrvatske.

VI. MJERE ZA NAPUŠTANJE REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 86.

Stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj mora odmah napustiti Republiku Hrvatsku ili u roku koji mu je određen.

Rok iz stavka 1. ovoga članka će se odrediti:

1. ako je strancu zakoniti boravak prestao odlukom Ministarstva, policijske uprave ili policijske postaje, osim ako je tijekom postupka prisilnog udaljenja zatražio azil, a status azilanta mu nije priznat,
2. ako postoje humanitarni ili drugi opravdani razlozi.

Stranac iz stavka 2. ovoga članka dužan se prijaviti policijskom službeniku na graničnom prijelazu.

Prilikom određivanja roka za napuštanje Republike Hrvatske, mora se uzeti u obzir vrijeme u kojem to stranac može učiniti, ali rok ne smije biti duži od 30 dana.

Članak 87.

Stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj ako:

1. je nezakonito ušao u Republiku Hrvatsku,
2. ne posjeduje valjanu vizu ili odobrenje boravka u Republici Hrvatskoj, ukoliko je potrebno,
3. je ušao u Republiku Hrvatsku nakon što mu je odbijen ulazak ili otkazan boravak, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno,
4. je vraćen u Republiku Hrvatsku na temelju međunarodnog ugovora radi nezakonitog prelaska državne granice.

Neće se smatrati da stranac nezakonito boravi ako posjeduje valjano odobrenje boravka u Republici Hrvatskoj, iako su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka.

Stranac je dužan dokazati zakonitost svog boravka.

Članak 88.

Stranca se može protjerati iz Republike Hrvatske ako predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Odlukom o protjerivanju smatra se:

- presuda suda kojom je izrečena sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje,
- rješenje prekršajnog suda kojim je izrečena zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje,
- rješenje o protjerivanju koje je donijelo Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja.

Članak 89.

Stranca iz članka 88. stavka 1. ovoga Zakona, Ministarstvo, policijska uprava ili policijska postaja može protjerati osobito ako:

1. nezakonito boravi,
2. je prešao ili pokušao nezakonito prijeći državnu granicu,
3. je sklopio brak iz koristi,
4. je prekršio propise o zapošljavanju i radu stranaca,
5. je prekršio propise o javnom redu i miru, oružju, zlouporabi opojnih droga ili carinskim odnosno poreznim davanjima,
6. je počinio kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti,
7. je pravomoćno osuđen u inozemstvu za teško kazneno djelo, kažnjivo i po hrvatskim propisima,
8. ponavlja činjenje prekršaja.

U slučaju iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka, stranca se može protjerati i bez provođenja prekršajnog postupka.

Prilikom donošenja rješenja o protjerivanju iz stavka 1. ovoga članka moraju se uzeti u obzir osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Stranca koji je:

1. na stalnom boravku,
 2. na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj neprekidno 10 godina,
 3. na privremenom boravku, a u braku je s hrvatskim državljaninom ili sa strancem na stalnom boravku,
 4. maloljetnik na privremenom boravku, a živi sa zakonskim zastupnikom hrvatskim državljaninom ili strancem na stalnom boravku,
- protjerati će se samo ako postoji jedan od razloga iz članka 90. ovoga Zakona.

Članak 90.

Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja će protjerati stranca ako:

1. je zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom, pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duže od jedne godine,
2. je zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom, u razdoblju od 5 godina više puta pravomoćno osuđivan na kaznu zatvora u ukupnom trajanju od 3 godine,
3. je zbog kaznenog djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora,
4. predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost.

Članak 91.

Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje o protjerivanju.

Rješenjem o protjerivanju strancu se određuje zabrana ulaska i boravka, koja ne može biti kraća od 3 mjeseca niti duža od 5 godina, računajući od dana napuštanja Republike Hrvatske.

Protiv rješenja Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 8 dana od dana dostave.

Žalba protiv rješenja o protjerivanju stranca koji nezakonito boravi ili stranca na kratkotrajnom boravku ne odgađa izvršenje rješenja.

Stranac može nakon 3 godine od dana napuštanja Republike Hrvatske podnijeti zahtjev za ukidanje rješenja o protjerivanju.

Zahtjev iz stavka 6. ovoga članka može se odobriti ako su prestali razlozi zbog kojih je stranac protjeran i ako je podmirio troškove prisilnog udaljenja.

Članak 92.

Državna tijela, pravne i fizičke osobe dužne su odmah obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju ako imaju saznanja da stranac nezakonito boravi ili radi u Republici Hrvatskoj.

Tijelo koje je protiv stranca pokrenulo prekršajni ili kazneni postupak, za djela koja se progone po službenoj dužnosti, dužno je o pokretanju i ishodu postupka, odmah obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

Članak 93.

Prisilno će se udaljiti stranca koji nezakonito boravi, a nije napustio Republiku Hrvatsku odmah ili u roku koji mu je određen.

Stranac kojeg se prisilno udaljava ne smije ni na koji način ometati prisilno udaljenje.

Članak 94.

Prisilno će se udaljiti stranca protiv kojeg je država članica EEP donijela pravomoćnu odluku o protjerivanju:

1. ako je osuđen zbog kaznenog djela na kaznu zatvora u trajanju od najmanje 1 godine,
2. zbog sumnje da je počinio ili je namjeravao počiniti teško kazneno djelo,
3. zbog kršenja propisa o ulasku i boravku stranaca.

Državu članicu EEP-a u kojoj stranac ima odobrenje boravka i državu koja je donijela odluku o protjerivanju obavijestit će se o namjeri prisilnog udaljenja.

Ako država članica EEP poništi odobrenje boravka iz stavka 2. ovoga članka, stranca će se prisilno udaljiti. Ako odobrenje boravka nije poništeno, stranca se ne mora prisilno udaljiti.

O prisilnom udaljenju obavijestit će se država koja je donijela odluku o protjerivanju.

Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na državljane države članice EEP, članove njihovih obitelji i članove obitelji hrvatskih državljana.

Članak 95.

Zabranjeno je prisilno udaljiti stranca u državu gdje su njegov život ili sloboda ugroženi radi njegove rase, vjerske ili nacionalne pripadnosti, zbog pripadnosti posebnoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja ili gdje bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju te u državu u kojoj mu prijete opasnost od prisilnog udaljenja u takvu državu.

Zabranjeno je prisilno udaljiti maloljetnog stranca ako je to u suprotnosti s Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europskom konvencijom o

spriječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i Konvencijom o pravima djece.

Članak 96.

Ministarstvo će na zahtjev nadležnih tijela države članice EEP pružiti pomoć u slučaju tranzita u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem.

Zahtjev za pružanje pomoći iz stavka 1. ovoga članka će se odbiti:

1. ako je stranac kojeg se prisilno udaljava u Republici Hrvatskoj optužen da je počinio kazneno djelo ili je izdan nalog za njegovo uhićenje radi izdržavanja kazne zatvora,
2. ako tranzit preko drugih država ili prihvata u državi odredišta nije moguć,
3. ako je u Republici Hrvatskoj potrebno obaviti presjedanje iz jedne u drugu zračnu luku,
4. ako prisilno udaljenje nije moguće iz praktičnih razloga,
5. ako stranac kojeg se prisilno udaljava predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost, javno zdravlje ili bi to štetilo međunarodnim interesima Republike Hrvatske,
6. u slučaju iz članka 95. ovoga Zakona.

Pružanje pomoći iz stavka 1. ovoga članka će se obustaviti ako se naknadno utvrde razlozi iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 97.

Zahtjev iz članka 96. stavka 1. ovoga Zakona ne mora se odobriti ako:

1. se stranca može prisilno udaljiti izravnim letom do države odredišta,
2. zahtjev nije podniet najkasnije 2 dana prije tranzita,
3. zahtjev nije podniet na propisanom obrascu,
4. je zahtjev nepotpun,
5. će tranzit trajati duže od 24 sata.

U posebno žurnim i opravdanim slučajevima iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka zahtjev će se odobriti.

Članak 98.

Obavijest o odluci o zahtjevu iz članaka 96. i 97. ovoga Zakona dostavit će se u roku od 2 dana, a u opravdanim slučajevima rok se može produžiti za još 2 dana.

Odluka o odbijanju zahtjeva za pružanje pomoći mora se obrazložiti.

Članak 99.

Stranca se može uhititi i zadržati najduže 24 sata, ako je to potrebno radi osiguranja njegove nazočnosti u postupku protjerivanja, smještaja u prihvatni centar za strance (u daljnjem tekstu: Centar) ili prisilnog udaljenja.

Stranca kojeg se prisilno udaljava radi provedbe međunarodnog ugovora o predaji i prihvatu osoba, može se zadržati najduže 48 sati.

Članak 100.

Strancu će se ograničiti sloboda kretanja smještajem u Centar ako:

1. je uhićen ili zadržan, a prisilno udaljenje nije započeto u roku iz članka 99. ovoga Zakona,
2. mu je potrebno utvrditi identitet,

3. u slučajevima propisanim Zakonom o azilu.

Stranca kojega zbog zdravstvenih ili drugih posebnih potreba ili razloga nije moguće smjestiti u Centar smjestit će se na drugi odgovarajući način.

Članak 101.

Smještaj u Centar određuje se na vrijeme do 180 dana.

Vrijeme uhićenja i zadržavanja iz članka 99. ovoga Zakona uračunava se u vrijeme smještaja u Centar.

U smještaj u Centru ne uračunava se vrijeme koje je stranac bez odobrenja proveo izvan Centra i vrijeme koje je proveo u zatvoru ili pritvoru.

Članak 102.

Iznimno od članka 101. ovoga Zakona, strancu se smještaj u Centru može produžiti za još 180 dana ako:

1. mu nije utvrđen identitet,
2. je tijekom postupka prisilnog udaljenja zatražio azil ili supsidijarnu zaštitu u cilju onemogućavanja daljnjeg postupka prisilnog udaljenja,
3. se trebaju dovršiti pripreme za njegovo prisilno udaljenje,
4. je na drugi način sprječavao prisilno udaljenje.

Stranac koji zatraži azil ili supsidijarnu zaštitu nakon što mu je određen smještaj u Centru, ostaje u Centru do isteka roka na koji mu je smještaj određen odnosno do odobrenja statusa azilanta ili supsidijarne zaštite.

Članak 103.

Rješenje o smještaju u Centar donosi policijska uprava odnosno policijska postaja.

Rješenje o produženju smještaja donosi Centar.

Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 104.

U postupku prisilnog udaljenja ili smještaja u Centar policijski službenici ovlašteni su bez sudske naredbe izvršiti pretragu stranca i predmeta koje stranac nosi, u cilju pronalaska i oduzimanja sredstava podobnih za napad, samoozljeđivanje ili bijeg.

Članak 105.

Stranac ne smije napustiti Centar bez odobrenja i dužan je pridržavati se pravila boravka u Centru.

Članak 106.

Strancu koji je bez odobrenja napustio Centar, strancu za kojeg postoji opravdana sumnja da će napustiti Centar, strancu za kojeg postoji opravdana sumnja da će ozlijediti sebe ili druge, te strancu koji se ne pridržava pravila boravka, odredit će se boravak u Centru pod strožim policijskim nadzorom najduže do 30 dana.

Odluku o određivanju strožeg policijskog nadzora donosi Centar. Protiv odluke može se podnijeti prigovor Ministarstvu u roku od 3 dana.

Članak 107.

Smještaj u Centru prestaje:

1. prisilnim udaljenjem,
2. protekom vremena na koje je strancu određen smještaj,
3. ako je strancu priznat azil, supsidijarna zaštita ili mu je odobren privremeni ili stalni boravak,
4. otpustom iz Centra.

Stranca će se otpustiti iz Centra ako prisilno udaljenje iz opravdanih razloga nije moguće izvršiti ili mu je naknadno utvrđen identitet, a nema drugih razloga za smještaj u Centru.

Članak 108.

Maloljetni stranac smješta se u Centar zajedno s roditeljem ili drugim zakonskim zastupnikom, osim ako se procijeni da je za njega povoljniji drugačiji smještaj.

Stroži policijski nadzor može se odrediti i maloljetniku, ali samo zajedno s roditeljem ili zakonskim zastupnikom.

Ako postoji ozbiljna sumnja o maloljetnosti stranca kojeg treba smjestiti u Centar može se provesti ispitivanje starosti osobe.

Članak 109.

Stranac je dužan snositi troškove smještaja u Centru i druge troškove koji nastanu prilikom njegovog prisilnog udaljenja.

Ako stranac nema sredstva troškove iz stavka 1. ovoga članka snosi:

1. fizička ili pravna osoba koja je stranca protuzakonito prebacila ili pokušala prebaciti preko državne granice odnosno koja je strancu pomogla ili pokušala pomoći da nezakonito prijeđe državnu granicu, tranzitira ili boravi,
2. fizička ili pravna osoba koja se obvezala da će snositi troškove stranca za vrijeme njegovog boravka,
3. prijevoznik koji nije odvezao stranca u skladu s člankom 39. ovoga Zakona,
4. poslodavac koji je zaposlio stranca suprotno odredbama o radu stranaca,
5. organizator turističkih ili poslovnih putovanja iz članka 40. ovoga Zakona.

Obveza podmirjenja troškova postoji i u slučaju kada stranac nije prisilno udaljen, osim ako postoje razlozi iz članka 95. ovoga Zakona.

Članak 110.

O visini troškova prisilnog udaljenja iz članka 109. stavka 2. ovoga Zakona donosi se rješenje.

Troškove prisilnog udaljenja stranca koji nema sredstava, a koji je udaljen u skladu s člankom 94. ovoga Zakona, podmirit će država koja je donijela odluku o protjerivanju.

Rok za podnošenje zahtjeva za naplatu troškova iz stavka 2. ovoga članka je godinu dana od dana prisilnog udaljenja.

Ako je od izvršnosti odluke o protjerivanju do prisilnog udaljenja stranca, prošlo više od 4 godine, zahtjev za naplatu neće se odobriti.

Troškovi pružanja pomoći iz članka 96. i 97. ovoga Zakona, naplaćuju se od države koja je podnijela zahtjev.

Članak 111.

Strancu kojeg se prisilno udaljava oduzet će se novčana sredstva, o čemu se izdaje potvrda.

Novčana sredstva koja su oduzeta strancu koriste se za podmirenje troškova njegovog prisilnog udaljenja.

Radi osiguranja prisilnog udaljenja strancu se mogu privremeno zadržati putne i druge isprave te putne karte, o čemu se izdaje potvrda.

Članak 112.

Strancu kojeg je zabranjeno prisilno udaljiti ili strancu kojeg nije moguće prisilno udaljiti iz razloga za koje on nije odgovoran, policijska uprava može uz suglasnost Ministarstva odrediti privremeni ostanak na rok od 6 mjeseci, a koji rok se može iznimno produžiti.

Stranac iz stavka 1. ovoga članka mora imati osigurana sredstva za uzdržavanje i smještaj te ne smije predstavljati opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje.

Strancu se izdaje isprava o privremenom ostanku koju je obvezan vratiti prije napuštanja Republike Hrvatske.

Stranac ne smije bez odobrenja napustiti mjesto boravišta i dužan je redovito se javljati u policijsku postaju.

Strancu na privremenom ostanku ne prestaje obveza napuštanja Republike Hrvatske.

Članak 113.

Privremeni ostanak prestaje:

1. kada prestanu razlozi iz članka 112. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
2. ako stranac bez odobrenja napusti mjesto boravišta,
3. ako stranac ne ispunjava obvezu javljanja policijskoj postaji,
4. ako je strancu odobren azil, supsidijarna zaštita, privremeni ili stalni boravak.

Stranca kojem je prestao privremeni ostanak prisilno će se udaljiti ili smjestiti u Centar.

VII. RAD STRANACA

Članak 114.

Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj na temelju radne ili poslovne dozvole, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Stranac iz stavka 1. ovoga članka ne može započeti s radom prije nego što mu je odobren privremeni boravak, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Radom se, u smislu ovoga Zakona, smatra i volonterski rad kako je uređen općim propisima o radu.

Radom se, u smislu ovoga Zakona, ne smatra obavljanje prethodnih radnji za osnivanje i registraciju trgovačkog društva, registraciju obrta ili slobodnog zanimanja.

Članak 115.

Sukladno odredbama ovoga Zakona koje se odnose na rad stranaca u Republici Hrvatskoj, strancima se jamči razina prava u odnosu na uvjete zapošljavanja i rada utvrđena radno pravnim propisima Republike Hrvatske odnosno kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima.

Zajamčena prava osobito se odnose na:

1. propisano najduže trajanje radnog vremena i najkraće trajanje odmora,
2. najkraće trajanje plaćenog godišnjeg odmora,
3. najniže plaće uključujući plaće za prekovremeni rad,
4. zdravstvene uvjete i zaštitu na radu,
5. zaštitne mjere za zapošljavanje i rad trudnica, žena i maloljetnih radnika,
6. zabranu diskriminacije.

Prava iz stavka 1. ovoga članka jamče se i radnicima ustupljenim putem agencija za privremeno zapošljavanje.

Radi zaštite i ostvarivanja prava na zajamčene uvjete zapošljavanja i rada propisane ovim člankom stranac može protiv pravne ili fizičke osobe poslodavca odnosno primatelja usluge pokrenuti sudski postupak pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj.

Članak 116.

Prava iz članka 115. ovoga Zakona nemaju stranci iz članka 139. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona, osim ako te poslove obavljaju u djelatnosti graditeljstva.

Članak 117.

U cilju ostvarivanja potpunog informiranja o zaštiti i opsegu prava propisanih člankom 115. ovoga Zakona i potrebne međunarodne suradnje, ministarstvo nadležno za rad osigurat će potrebnu uzajamnu administrativnu suradnju i pomoć kako bi podaci o uvjetima zapošljavanja i rada bili dostupni svim zainteresiranima.

Članak 118.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu i to za produženje već izdanih radnih dozvola i za novo zapošljavanje.

Prijedlog godišnje kvote radnih dozvola izrađuje ministarstvo nadležno za rad na temelju mišljenja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i predstavnika socijalnih partnera.

Godišnja kvota radnih dozvola utvrđuje se u skladu s migracijskom politikom i stanjem na tržištu rada.

Godišnjom kvotom radnih dozvola utvrđuju se djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta zapošljavanje te broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti i zanimanja.

Godišnjom kvotom radnih dozvola može se utvrditi i kvota za sezonsko zapošljavanje.

Članak 119.

U godišnju kvotu radnih dozvola ne uračunavaju se radne dozvole koje se

izdaju:

1. dnevnim migrantima koji su u Republici Hrvatskoj zasnovali radni odnos pod uvjetom uzajamnosti,
2. ključnom osoblju, radnicima i članovima njihovih obitelji, čiji je status reguliran Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske,
3. strancima koji obavljaju ključne poslove u trgovačkim društvima, podružnicama i predstavništvima,
4. strancima koji su premješteni u okviru internog transfera osoblja unutar trgovačkih društava, kako je definirano Protokolom o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije,
5. učiteljima i nastavnicima koji izvode nastavu u školskim ustanovama na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
6. profesionalnim športašima ili športskim djelatnicima koji na temelju valjano zaključenog ugovora o radu, rade u Republici Hrvatskoj,
7. temeljem međunarodnog ugovora, osim ugovora iz članka 141. ovoga Zakona.

Strancima iz članka 139. ovoga Zakona koji namjeravaju boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana godišnje može se izdati radna dozvola izvan godišnje kvote na vrijeme koje je potrebno za izvršenje posla, a najduže do 6 mjeseci godišnje.

Odredba stavka 2. ovoga članka ne primjenjuje se na strance iz članka 139. stavka 1. točke 1., 6., 8., 9., 10. i 11. ovoga Zakona.

Članak 120.

Osobom koja obavlja ključne poslove u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu stranog trgovačkog društva, u smislu članka 119. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, smatra se:

1. osoba koja u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu ima viši položaj, osoba koja upravlja poslovanjem, osoba koja se nalazi pod općim nadzorom ili rukovodstvom uprave ili dioničara odnosno članova trgovačkog društva te osoba koja obnaša neku istovjetnu dužnost uključujući:
 - upravljanje radom odjela ili pododjela društva;
 - praćenje i nadziranje rada drugih zaposlenika odnosno obavljanje nadzornih ili voditeljskih poslova;
 - ovlaštenje za zapošljavanje i otpuštanje radnika odnosno davanje preporuka vezanih uz zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske poslove;
2. osoba koja radi u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu, koja posjeduje posebna stručna znanja i/ili ovlasti prijeko potrebne za pružanje usluga, služenje opremom za istraživanje, primjenu tehnika ili vođenje poslovanja trgovačkog društva, podružnice ili predstavništva.

Dnevni migrant, u smislu ovoga Zakona, je državljanin susjedne države u kojoj ima prebivalište i redovito dolazi na rad poslodavcu u Republici Hrvatskoj i vraća se u matičnu državu.

Članak 121.

Zahtjev za izdavanje radne dozvole podnosi pravna ili fizička osoba koja zapošljava stranca (u daljnjem tekstu: poslodavac).

O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka odlučuje policijska uprava odnosno policijska postaja prema sjedištu poslodavca.

Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostave.

Protiv odluke o odbijanju zahtjeva za izdavanje radne dozvole zbog potpunosti godišnje kvote radnih dozvola nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 122.

Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole poslodavac je dužan priložiti:

1. ugovor o radu odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu ili drugi odgovarajući ugovor,
2. podatke o radnom mjestu ili vrsti posla i uvjetima rada,
3. dokaz o stručnoj spremi i osposobljenosti stranca,
4. dokaz o registraciji trgovačkog društva, podružnice, predstavništva, obrta, udruge ili ustanove u Republici Hrvatskoj,
5. dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima,
6. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca.

Članak 123.

Radna dozvola neće se izdati ako poslodavac krši propise o radu, zdravstvenom i mirovinskom osiguranju ili ako stranac krši odredbe ovoga Zakona koje se odnose na ulazak, boravak i rad stranaca.

Članak 124.

Ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor poslodavac je dužan dostaviti policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole.

Ugovor o radu za obavljanje sezonskih poslova sklapa se na vrijeme koje je jednako vremenu trajanja sezonskih poslova, a najduže do 6 mjeseci godišnje.

Članak 125.

Radna dozvola izdaje se na određeno vrijeme koje je jednako vremenu na koje se zasniva radni odnos, a najduže do godine dana.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, radna dozvola može se izdati s rokom važenja do 2 godine za stranca iz članka 119. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona.

Radna dozvola za obavljanje sezonskih poslova može se izdati na vrijeme koje je jednako vremenu trajanja sezonskih poslova, a najduže do 6 mjeseci godišnje, te se ne može produžavati.

Članak 126.

Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac mora podnijeti policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji najkasnije 45 dana prije isteka roka važenja radne dozvole.

Članak 127.

Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj samo na onim poslovima za koje mu je izdana radna dozvola odnosno samo kod onog poslodavca s kojim je na temelju radne dozvole zasnovao radni odnos.

Poslodavac može zaposliti stranca samo na onim poslovima za koje mu je izdana radna dozvola.

Članak 128.

Radna dozvola za stranca prestaje važiti:

1. istekom roka važenja,
2. poništenjem,
3. prestankom postojanja uvjeta temeljem kojih je izdana.

Članak 129.

Radna dozvola će se poništiti ako:

1. je izdana na temelju neistinitih podataka o radniku ili poslodavcu,
2. poslodavac ne dostavi ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor u roku iz članka 124. ovoga Zakona,
3. stranac na temelju radne dozvole obavlja poslove za koje mu nije izdana radna dozvola,
4. stranac radi za poslodavca koji za njega nije ishodio radnu dozvolu,
5. strancu nije odobren ili mu je prestao privremeni boravak,
6. se krše propisi o radu, zdravstvenom i mirovinskom osiguranju te drugi propisi u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati.

Članak 130.

U slučaju iz članka 128. stavka 1. točke 2. i 3. ovoga Zakona policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Članak 131.

Stranac kojem je neskrivljeno prestao ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, ima pravo boraviti u Republici Hrvatskoj do isteka odobrenja privremenog boravka.

U slučaju prestanka ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora te prestanka postojanja drugih uvjeta na temelju kojih je izdana radna dozvola, poslodavac i stranac dužni su obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju, u roku od 8 dana.

Članak 132.

Poslovna dozvola može se izdati:

1. osnivačima vlastitog trgovačkog društva koji su registrirali poslovnu aktivnost u Republici Hrvatskoj,

2. obrtnicima koji su registrirali poslovnu aktivnost u Republici Hrvatskoj,
3. osobama koje se bave slobodnim zanimanjima,
4. pružateljima usluga u ime inozemnog poslodavca.

Poslovna dozvola može se izdati osobama iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka ako trgovačko društvo odnosno obrt svojim poslovanjem utječe na povećanje gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj, ako se uvode novi proizvodni postupci, nova oprema i suvremena tehnologija te potiče otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje domaće radne snage.

Poslovna dozvola može se izdati osobama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka ako imaju odgovarajuću kvalifikaciju, financijska sredstva i ako obavljanje njihove djelatnosti predstavlja interes za Republiku Hrvatsku.

Strancima iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka poslovna dozvola može se izdati samo na temelju suglasnosti ureda državne uprave nadležnog za gospodarstvo.

Strancima iz stavka 1. točke 3. ovoga članka poslovna dozvola može se izdati samo na temelju suglasnosti ureda državne uprave nadležnog za djelatnost koju stranac obavlja.

Suglasnost iz stavaka 4. i 5. ovoga članka nadležni uredi državne uprave dužni su dostaviti Ministarstvu u roku od 15 dana.

Članak 133.

Poslovna dozvola može se izdati osobama iz članka 132. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona ako je pružatelj usluge zaposlen kod tog poslodavca i ima odgovarajuće kvalifikacije, a inozemni poslodavac ima sklopljen ugovor s trgovačkim društvom u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da se radi o specifičnom pružanju usluga u djelatnosti visoke tehnologije te da pružanje usluga predstavlja interes za Republiku Hrvatsku.

Pod pružanjem usluga ne smatraju se poslovi za koje se izdaje radna dozvola odnosno obavlja poslove iz članka 139. ovoga Zakona.

Strancima iz stavka 1. ovoga članka poslovna dozvola može se izdati samo na temelju suglasnosti ureda državne uprave nadležnog za djelatnost u kojoj se pruža usluga.

Suglasnost iz stavka 3. ovoga članka nadležni uredi državne uprave dužni su dostaviti Ministarstvu u roku od 15 dana.

Članak 134.

Zahtjev za izdavanje poslovne dozvole stranac podnosi policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu obavljanja poslovne aktivnosti.

Protiv odluke o izdavanju poslovne dozvole može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostave.

Poslovna dozvola iz članka 132. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona izdaje se s rokom važenja do 1 godine, a može se produžavati sve dok stranac ispunjava uvjete za izdavanje poslovne dozvole te ako priloži dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima u Republici Hrvatskoj.

Strancima iz članka 133. stavka 1. ovoga Zakona poslovna dozvola može se izdati s rokom važenja do 6 mjeseci godišnje.

Zahtjev za produženje poslovne dozvole stranac mora podnijeti policijskoj upravi

odnosno policijskoj postaji najmanje 30 dana prije isteka roka važeće poslovne dozvole.

Stranac iz članka 132. ovoga Zakona ne može započeti s radom prije nego što mu je odobren privremeni boravak.

Članak 135.

Poslovna dozvola prestaje važiti:

1. istekom roka važenja,
2. poništenjem,
3. prestankom postojanja okolnosti temeljem kojih je izdana.

Članak 136.

Poslovna dozvola će se poništiti ako:

1. je izdana na temelju neistinitih podataka,
2. stranac obavlja poslove za koje mu nije izdana poslovna dozvola,
3. strancu nije odobren ili mu je prestao privremeni boravak,
4. stranac krši propise o radu, zdravstvenom i mirovinskom osiguranju te druge propise u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati,
5. stranac u roku od četiri mjeseca od odobrenja privremenog boravka ne započne obavljanje djelatnosti za koju mu je izdana poslovna dozvola.

Članak 137.

Stranac kojem je izdana poslovna dozvola dužan je u roku od 8 dana od nastanka okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak poslovne dozvole obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

Članak 138.

U slučaju iz članka 135. stavka 1. točke 2. i 3. ovoga Zakona policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana dostave. O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Članak 139.

Bez radne odnosno poslovne dozvole mogu raditi sljedeće kategorije stranaca, ako u Republici Hrvatskoj neće boraviti duže od 30 dana godišnje:

1. stranci koji sukladno posebnim propisima pružaju usluge u turizmu u ime inozemnog poslodavca,
2. prokuristi, članovi uprave i nadzornog odbora trgovačkog društva, koji obavljaju poslove za trgovačko društvo, a nisu u radnom odnosu,
3. predstavnici vjerskih zajednica za vrijeme obavljanja poslova koji su isključivo vezani uz vjersku službu,
4. umjetnici i tehničko osoblje za operne, baletne, kazališne, koncertne, likovne i druge kulturne priredbe,
5. autori i izvođači na području filmske, televizijske, glazbene, glazbeno-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvjestiteljsko,

- organizacijsko i tehničko osoblje,
6. stranci koji u Republiku Hrvatsku dolaze radi sudjelovanja na športskim priredbama i natjecanjima,
 7. stručnjaci na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike,
 8. stranci koji obavljaju poslove vezane uz isporuku, montažu ili servis strojeva ili opreme, a njihov rad je uvjet za ostvarivanje jamstvenih prava ili je vezan uz isporuku strojeva ili opreme,
 9. stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac,
 10. stranci koji sudjeluju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima,
 11. stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima,
 12. stranci koji provode stručnu izobrazbu i usavršavanje radnika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj,
 13. stranci koji se stručno usavršavaju kod pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je organizacijski povezana s inozemnim poslodavcem,
 14. profesori, izvorni govornici stranih jezika, lektori i drugi nastavnici koji izvode nastavu na poziv hrvatskih visokih učilišta, znanstvenici na znanstvenom i stručnom usavršavanju, znanstvenici-predstavnici međunarodnih organizacija te znanstvenici koji će sudjelovati u provedbi znanstvenih projekata važnih za Republiku Hrvatsku,
 15. upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u Republici Hrvatskoj obavljaju posao u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje,
 16. civilni i vojni dužnosnici vlada drugih država, koji u Republiku Hrvatsku dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s Vladom Republike Hrvatske,
 17. članovi međunarodnih misija, koji obavljaju posao znanstvenog istraživanja u Republici Hrvatskoj, koje je odobrila Vlada Republike Hrvatske,
 18. strani dopisnici, akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija,
 19. stranci koji obavljaju poslove iz područja obrane i unutarnjih poslova ili stručnog usavršavanja na tim područjima, na temelju međunarodnog ugovora.

Stranci iz stavka 1. ovoga članka ne mogu započeti s radom prije nego pribave potvrdu o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole, policijske uprave odnosno policijske postaje prema mjestu obavljanja poslova.

Pravne i fizičke osobe koje koriste usluge stranaca iz stavka 1. ovoga članka, moraju s njima sklopiti ugovor ili imati drugu odgovarajuću potvrdu.

Stranci iz stavka 1. točaka 4., 5. i 7. ovoga članka, dužni su prije započinjanja ugovorenog rada nadležnoj poreznoj upravi dostaviti ugovor o obavljanju poslova.

Članak 140.

Bez radne ili poslovne dozvole mogu raditi sljedeće kategorije stranaca:

1. stranci s odobrenim stalnim boravkom,
2. stranci kojima je odobren azil,
3. stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji s

- hrvatskim državljaninom, strancem na stalnom boravku ili azilantom,
4. žrtve trgovanja ljudima kojima je odobren privremeni boravak,
 5. stranci koji u Republici Hrvatskoj imaju status redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove posredstvom ovlaštenih posrednika, bez zasnivanja radnog odnosa,
 6. stranci koji imaju privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja iz članka 67. ovoga Zakona,
 7. stranci koji imaju autonomno odobrenje boravka u Republici Hrvatskoj.

Članak 141.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na rad stranaca ne primjenjuju se na stranca koji u Republici Hrvatskoj obavlja poslove i provodi projekte na temelju međunarodnih ugovora o stručno-tehničkoj pomoći, koje je Republika Hrvatska sklopila s Europskom unijom, drugom državom ili međunarodnom organizacijom te na rad volontera koji rade u neprofitnim udrugama i ustanovama u Republici Hrvatskoj.

VIII. ISPRAVE O DOKAZIVANJU IDENTITETA

Članak 142.

Stranac dokazuje svoj identitet:

1. putnom ispravom,
2. osobnom iskaznicom za stranca,
3. ispravom koju izdaje brodar putnicima na brodovima na kružnom putovanju, a koja sadrži fotografiju,
4. drugom javnom ispravom koja sadrži fotografiju.

Stranac je dužan nositi i na zahtjev službene osobe dati na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet.

Stranac je dužan na zahtjev policijskog službenika dati na uvid ispravu na temelju koje je ušao u Republiku Hrvatsku.

Stranac koji nema ispravu o identitetu dužan je na zahtjev policijskog službenika dati osobne podatke.

Stranac ne smije svoje isprave dati drugome da se njima služi odnosno ne smije se služiti nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom.

Članak 143.

Osobna iskaznica za stranca izdaje se strancu kojem je odobren stalni boravak s rokom važenja od 5 godina.

Osobna iskaznica za stranca izdaje se strancu kojem je odobren privremeni boravak, a nema važeću putnu ispravu, na rok na koji mu je odobren privremeni boravak.

Članak 144.

Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca može podnijeti stranac koji je navršio 16 godina.

Stranci iz članka 143. dužni su u roku od 8 dana od dana odobrenja stalnog odnosno privremenog boravka podnijeti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca.

Članak 145.

Osobna iskaznica za stranca mora se zamijeniti:

1. u slučaju promjene podataka,
2. kada je oštećena ili dotrajala tako da više ne služi svrsi,
3. kada fotografija na osobnoj iskaznici za stranca više ne odgovara izgledu osobe,
4. protekom roka važenja.

Zahtjev za zamjenu osobne iskaznice za stranca podnosi se u roku od 8 dana od dana nastupa okolnosti iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 146.

Stranac je dužan vratiti osobnu iskaznicu za stranca kad:

1. se iseljava,
2. mu je prestao boravak,
3. stekne hrvatsko državljanstvo.

Članak 147.

Stranac je dužan bez odgode prijaviti gubitak, nestanak ili krađu putne isprave ili osobne iskaznice za stranca, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu događaja ili saznanja, o čemu se izdaje potvrda.

Stranac koji u inozemstvu izgubi ili na drugi način ostane bez putne isprave za stranca ili osobne iskaznice za stranca dužan je to bez odgode prijaviti najbližoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Osobna iskaznica za stranca i putna isprava za stranca koja je izgubljena oglasit će se nevažećom u »Narodnim novinama«, o trošku stranca.

Članak 148.

Policijska uprava odnosno policijska postaja će strancu privremeno zadržati putnu ispravu ako:

1. postoje osnove sumnje da je počinio kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj,
2. nije izvršio svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu na zahtjev nadležnog suda ili drugog nadležnog tijela,
4. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Isprava iz stavka 1. ovoga članka zadržava se na vrijeme dok postoje razlozi za njezino zadržavanje, o čemu se izdaje potvrda.

IX. BORAVIŠTE I PREBIVALIŠTE STRANACA

Članak 149.

Boravište je mjesto u kojem boravi stranac na kratkotrajnom i privremenom boravku.

Prebivalište je mjesto u kojem se stranac na stalnom boravku nastanio s namjerom da u njemu živi.

Članak 150.

Stranac na kratkotrajnom boravku mora prijaviti boravište u roku od 48 sati od ulaska u Republiku Hrvatsku, a u sljedećim slučajevima boravište prijavljuju:

1. pravne i fizičke osobe koje pružaju smještaj strancima-u roku od 24 sata od dana pružanja smještaja,
2. pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge veza u luci nautičkog turizma, ako je stranac prvi puta došao na plovilo na kojem će biti smješten-u roku od 12 sati od pružanja usluge smještaja,
3. svaka iduća pravna i fizička osoba koja pruža uslugu veza u luci nautičkog turizma, ako se plovilo nalazi na vezu duže od 6 sati-u roku 12 sati od dolaska na vez,
4. pravna i fizička osoba koja iznajmljuje plovilo strancu, kada se plovilo preuzima na mjestu gdje se vez ne naplaćuje-u roku 12 sati od preuzimanja plovila,
5. zdravstvene ustanove odnosno zdravstveni radnici privatne prakse koji primaju stranca na liječenje-u roku od 48 sati od dana prijema.

Stranci koji dolaze stranim plovilima namijenjenim sportu i razonodi i koji se koriste smještajem na tim plovilima, dužni su prijaviti boravište policijskoj postaji nadležnoj za kontrolu prelaska državne granice u luci gdje se obavlja granična kontrola pri ulasku u Republiku Hrvatsku.

Pravna i fizička osoba koja je u Republici Hrvatskoj iznajmila plovilo strancu, dužna je odmah obavijestiti osobu iz stavka 1. točke 2. ovoga članka, radi prijave boravišta.

U slučaju iz stavka 1. točke 1. ovoga članka pravne i fizičke osobe prijavu stranca mogu obaviti i putem turističke zajednice na području na kojem stranac boravi.

Članak 151.

Stranac na privremenom boravku dužan je prijaviti boravište i adresu stanovanja te promjenu boravišta i adrese stanovanja u roku 3 dana od ulaska u Republiku Hrvatsku odnosno od dana promjene boravišta ili adrese stanovanja.

Stranac na stalnom boravku dužan je prijaviti prebivalište i adresu stanovanja te promjenu prebivališta i adrese stanovanja u roku 8 dana od promjene.

Članak 152.

Osobe iz članaka 150. i 151. ovoga Zakona dužne su odjaviti boravište odnosno prebivalište stranca.

Članak 153.

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja strancima vode evidenciju o strancima sukladno posebnim propisima.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su službenoj osobi nadležnog tijela dati na uvid podatke iz evidencije o strancima.

X. KRETANJE STRANACA U ODORI

Članak 154.

Za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj stranci se mogu kretati u stranoj vojnoj odori:

1. ako borave kao članovi diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili druge strane misije koja u Republici Hrvatskoj ima diplomatski status u svojstvu vojnih predstavnika dok misija traje,
2. ako su članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava i borave u službenom posjetu,
3. ako se nalaze na školovanju u vojnim školama,
4. ako su članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava s diplomatskom ili službenom putovnicom i prelaze preko područja Republike Hrvatske,
5. ako su sudionici u vojnim vježbama i obuci.

Članak 155.

Za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj stranci se mogu kretati u stranoj policijskoj ili carinskoj odori ako:

1. kao članovi izaslanstava stranih policijskih ili carinskih tijela borave u službenom posjetu,
2. obavljaju aktivnosti na temelju međunarodnog ugovora,
3. se nalaze na školovanju u policijskim školama,
4. kao članovi stranih policijskih ili stranih carinskih izaslanstava, s diplomatskom ili službenom putovnicom, prelaze preko područja Republike Hrvatske.

XI. ULAZAK, BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA EEP I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Članak 156.

Državljaninom države članice EEP smatra se stranac koji ima državljanstvo jedne od država članica EEP-a.

Članovima obitelji državljana EEP smatraju se:

1. bračni drug,
2. izvanbračni drug sukladno hrvatskom zakonodavstvu,

3. srodnici državljanina države članice EEP te njegovog bračnog ili izvanbračnog druga po krvi u uspravnoj liniji nishodno, do navršene 21 godine života,
4. posvojenici i pastorčad državljanina države članice EEP ili njegovog bračnog ili izvanbračnog druga, do navršene 21 godine života,
5. osobe iz točke 3. i 4. ovoga stavka starije od 21 godine života, koje je državljanin države članice EEP ili njegov bračni ili izvanbračni drug dužan uzdržavati i stvarno ih uzdržava,
6. srodnici po krvi u uspravnoj liniji ushodno, koje je državljanin države članice EEP ili njegov bračni ili izvanbračni drug dužan uzdržavati i stvarno ih uzdržava.

Državljanini država članica EEP i članovi njihovih obitelji mogu u Republici Hrvatskoj raditi i pružati usluge bez radne i poslovne dozvole.

Odredbes ovoga Zakona koje se odnose na članove obitelji državljanina EEP primjenjuju se na strance-članove obitelji hrvatskih državljanina.

Članak 157.

Državljaninu države članice EEP neće se odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku ako:

1. nema valjanu putnu ispravu ili osobnu iskaznicu,
2. mu je zabranjen ulazak i boravak,
3. bi ulazak i boravak osobe u Republici Hrvatskoj predstavljao opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Članak 158.

Državljanin države članice EEP može boraviti na kratkotrajnom boravku u Republici Hrvatskoj do 90 dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku.

Ukoliko državljanin države članice EEP namjerava boraviti duže od 90 dana, dužan je prije proteka roka iz stavka 1. ovoga članka, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka. O podnesenom zahtjevu izdaje se potvrda.

Državljanin države članice EEP, na temelju potvrde iz stavka 2. ovoga članka, može boraviti u Republici Hrvatskoj do konačnosti odluke o zahtjevu.

Članak 159.

Državljaninu države članice EEP, koji namjerava raditi ili radi u Republici Hrvatske, odobrit će se privremeni boravak u svrhu rada, ako ima:

1. valjanu osobnu iskaznicu ili valjanu putovnicu,
2. ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor odnosno potvrdu da je samostalni djelatnik ili pružatelj usluga.

Članak 160.

Privremeni boravak u svrhu rada državljaninu države članice EEP ne prestaje:

1. ako mu je radni odnos prestao zbog privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti ili nezgode,

2. ako je bez vlastite krivnje ostao bez posla, koji je u Republici Hrvatskoj trajao najmanje godinu dana i ako je prijavljen kao tražitelj zaposlenja,
3. ako se uključi u program strukovne izobrazbe.

Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na strance iz članka 161. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 161.

Državljaninu države članice EEP privremeni boravak u svrhu rada traje 6 mjeseci nakon prestanka zaposlenja ako:

1. mu je prestao radni odnos na temelju ugovora o radu, sklopljen na vrijeme kraće od jedne godine, i ako se prijavio kao nezaposlena osoba,
2. ako mu je u prvih 12 mjeseci, bez njegove krivnje, prestao radni odnos na neodređeno vrijeme, i ako se prijavio kao tražitelj zaposlenja.

Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na državljanina države članice EEP koji obavlja sezonski rad te koji je u radnom odnosu kod poslodavca iz druge države članice EEP i u Republici Hrvatskoj pruža usluge za inozemnog poslodavca na temelju ugovora sklopljenog između stranog izvođača i naručitelja iz Republike Hrvatske.

Članak 162.

Državljaninu države članice EEP, privremeni boravak u svrhu obrazovanja ili studiranja odobrit će se ako:

1. ima valjanu osobnu iskaznicu ili valjanu putovnicu,
2. je upisan na visoko učilište ili pohađa drugi oblik obrazovanja,
3. ima sredstva za uzdržavanje,
4. ima zdravstveno osiguranje.

Članak 163.

Državljaninu države članice EEP koji želi boraviti u Republici Hrvatskoj u druge svrhe, a ne u svrhu rada, obrazovanja ili studiranja, privremeni boravak odobrit će se ako:

1. ima valjanu osobnu iskaznicu ili valjanu putovnicu,
2. ima sredstva za uzdržavanje,
3. ima zdravstveno osiguranje.

Članak 164.

Privremeni boravak neće se odobriti državljaninu države članice EEP ako:

1. bi njegov boravak u Republici Hrvatskoj predstavljao opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje,
2. mu je zabranjen ulazak i boravak.

Članak 165.

Privremeni boravak državljaninu države članice EEP odobrava se na vrijeme do 5 godina.

Članak 166.

Privremeni boravak prestaje državljaninu države članice EEP:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak,
2. otkazom boravka,
3. istekom odobrenja privremenog boravka,
4. prestankom svrhe na temelju koje je boravak odobren.

Članak 167.

Stalni boravak odobrit će se državljaninu države članice EEP, koji do dana podnošenja zahtjeva u Republici Hrvatskoj ima neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak.

Na neprekidnost boravka iz stavka 1. ovoga članka ne utječe vrijeme odsutnosti iz Republike Hrvatske:

1. do 6 mjeseci godišnje,
2. do 12 mjeseci neprekidno, iz opravdanih razloga (trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu),
3. radi služenja vojnog roka.

Članak 168.

Stalni boravak odobrit će se državljaninu države članice EEP iako nema neprekidno pet godina odobren privremeni boravak:

1. ako je kao radnik ili samostalni djelatnik prestalo s radom i koji ima uvjete za starosnu mirovinu u Republici Hrvatskoj, u Republici Hrvatskoj bio zaposlen najmanje prethodno 12 mjeseci i neprekidno je boravio u Republici Hrvatskoj duže od 3 godine na temelju privremenog boravka,
2. ako je prijevremeno umirovljen, a u Republici Hrvatskoj je bio zaposlen najmanje prethodno 12 mjeseci i neprekidno je boravio u Republici Hrvatskoj duže od 3 godine na temelju privremenog boravka,
3. ako je kao radnik ili samostalni djelatnik zbog trajne nesposobnosti za rad, prestao s radom u Republici Hrvatskoj, a na temelju privremenog boravka neprekidno je boravio u Republici Hrvatskoj duže od 2 godine,
4. ako je kao radnik ili samostalni djelatnik prestao s radom u Republici Hrvatskoj, zbog trajne nesposobnosti za rad koja je posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, na temelju koje je u Republici Hrvatskoj ostvarena invalidska mirovina, neovisno o trajanju privremenog boravka,
5. ako se kao radnik ili samostalni djelatnik, nakon 3 godine neprekinutog zaposlenja i privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, zaposli u drugoj

državi članici EEP i svaki se dan ili barem jednom na tjedan vraća u Republiku Hrvatsku,

6. članu obitelji državljanina EEP koji ima odobren stalni boravak, ako u Republici Hrvatskoj ima neprekidno 2 godine odobren privremeni boravak.

Državljaninu države članice EEP iz stavka 1. točke 1., 2., 3. i 4. ovoga članka, čiji bračni drug s kojim zajedno boravi u Republici Hrvatskoj ima hrvatsko državljanstvo ili mu je hrvatsko državljanstvo prestalo nakon zaključenja braka, stalni boravak odobrit će se bez obzira na trajanje boravka i zaposlenja u Republici Hrvatskoj.

Članak 169.

Osobna iskaznica za stranca državljaninu države članice EEP, kojem se odobrava stalni boravak, izdaje se na rok važenja od 10 godina, a maloljetnom strancu izdaje se na rok od 5 godina.

Članak 170.

Stalni boravak prestaje državljaninu države članice EEP:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak,
2. otkazom boravka,
3. ako boravi izvan Republike Hrvatske duže od 2 godine neprekidno.

Članak 171.

Član obitelji iz članka 156. stavka 2. ovoga Zakona, koji nije državljanin države članice EEP, može radi spajanja obitelji s državljaninom države članice EEP ući u Republiku Hrvatsku s valjanom putovnicom u koju je unijeta viza, ako je viza potrebna, ili s valjanom putovnicom i boravišnom iskaznicom koju je izdala druga država članica EEP, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije utvrđeno.

Član obitelji iz članka 156. stavka 2. ovoga Zakona koji je državljanin EEP može radi spajanja obitelji ući u Republiku Hrvatsku s valjanom putnom ispravom ili osobnom iskaznicom.

Članu obitelji iz stavka 1. ovoga članka neće se odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku ako:

1. nema isprave iz stavka 1. ovoga članka,
2. mu je zabranjen ulazak i boravak,
3. bi ulazak i boravak osobe u Republici Hrvatskoj predstavljao opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Članak 172.

Član obitelji iz članka 171. stavka 1. ovoga Zakona, može boraviti na području Republike Hrvatske do 90 dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku, iako nema odobrenje boravka odnosno do isteka roka na koji je izdana viza ili boravišna iskaznica, ako je rok važenja vize ili boravišne iskaznice kraći od 90 dana.

Članak 173.

Ako član obitelji iz članka 171. ovoga Zakona namjerava boraviti duže od 90 dana, dužan je prije proteka roka iz članka 172. ovoga Zakona odnosno prije isteka roka valjanosti vize ili boravišne iskaznice, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka. O podnesenom zahtjevu izdaje se potvrda.

Član obitelji iz članka 171. ovoga Zakona, na temelju potvrde iz stavka 1. ovoga članka može boraviti u Republici Hrvatskoj do konačnosti odluke o njegovom zahtjevu.

Članak 174.

Privremeni boravak odobrit će se članu obitelji iz članka 171. ovoga Zakona ako je član obitelji državljanina države članice EEP koji u Republici Hrvatskoj ima odobren boravak ili je član obitelji hrvatskog državljanina koji boravi u Republici Hrvatskoj.

Privremeni boravak neće se odobriti članu obitelji iz članka 171. stavka 1. ovoga Zakona, ako postoje zapreke iz članka 164. ovoga Zakona.

Članak 175.

Privremeni boravak odobren članu obitelji, koji je i sam državljanin države članice EEP, u slučaju smrti državljanina države članice EEP, ostaje vrijediti ako član obitelji dokaže da je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako boravi u Republici Hrvatskoj u svrhu studiranja te ima sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili je član obitelji osobe koja već ispunjava te uvjete.

Privremeni boravak odobren članu obitelji koji nije državljanin članice EEP, u slučaju smrti državljanina države članice EEP s kojim je član obitelji u Republici Hrvatskoj boravio najmanje godinu dana, ostaje vrijediti, ako član obitelji dokaže da je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako je član obitelji osobe koja već ispunjava te uvjete.

U slučaju rastave ili poništenja braka privremeni boravak odobren članu obitelji državljanina države članice EEP, koji je i sam državljanin države članice EEP, ostaje vrijediti ukoliko je član obitelji radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako boravi u Republici Hrvatskoj u svrhu studiranja te ima sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako je član obitelji osobe koja već ispunjava te uvjete.

U slučaju rastave ili poništenja braka privremeni boravak odobren članu obitelji državljanina države članice EEP koji nije državljanin države članice EEP i koji je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili je član obitelji osobe koja već ispunjava te uvjete, ostaje vrijediti:

1. ako je brak trajao najmanje 3 godine, od toga su bračni drugovi 1 godinu boravili u Republici Hrvatskoj,

2. u slučaju izvršavanja roditeljskog prava nad djecom državljanina države članice EEP, koja su dogovorom bračnih drugova ili sudskom odlukom dana na skrb ili odgoj,
 3. u slučaju izvršavanja roditeljskog prava nad maloljetnom djecom, koja borave u Republici Hrvatskoj i koja su dogovorom bračnih drugova ili sudskom odlukom dana na skrb ili odgoj drugom roditelju,
 4. ako je u vrijeme trajanja braka član obitelji bio žrtva obiteljskog nasilja.
- Privremeni boravak može se odobriti članu obitelji na vrijeme do 5 godina.

Članak 176.

Privremeni boravak neće se odobriti članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona ako:

1. bi njegov boravak u Republici Hrvatskoj predstavljao opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje,
2. mu je zabranjen ulazak i boravak.

Članak 177.

Privremeni boravak prestaje članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak,
2. otkazom boravka,
3. istekom odobrenja privremenog boravka,
4. prestankom svrhe na temelju koje je boravak odobren.
5. ako je za vrijeme trajanja privremenog boravka boravio izvan Republike Hrvatske duže od 6 mjeseci godišnje,
6. ako je za vrijeme trajanja privremenog boravka boravio izvan Republike Hrvatske duže od 1 godine neprekidno, osim ako je bio odsutan iz opravdanih razloga (trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu, služenja vojnog roka).

Članak 178.

Stalni boravak odobrit će se članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona, koji nije državljanin države članice EEP, koji do dana podnošenja zahtjeva u Republici Hrvatskoj ima neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak.

Na neprekidnost boravka iz stavka 1. ovoga članka ne utječe vrijeme odsutnosti iz Republike Hrvatske:

1. do 6 mjeseci godišnje,
2. do 12 mjeseci neprekidno, iz opravdanih razloga (trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu),
3. radi služenja vojnog roka.

Članak 179.

Stalni boravak odobrit će se članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona koji nije državljanin države članice EEP, iako nema neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak, ako ima neprekidno 2 godine odobren privremeni boravak i član je obitelji državljanina države članice EEP koji ima odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj.

Stalni boravak odobrit će se članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona iako nema neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak ako je državljanin države članice EEP umro za vrijeme trajanja privremenog boravka u svrhu rada, a taj je privremeni boravak trajao neprekidno 2 godine prije smrti ili je smrt državljanina države članice EEP posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Stalni boravak odobrit će se bračnom drugu državljanina države članice EEP, kojemu je hrvatsko državljanstvo prestalo po zaključenju braka s državljaninom države članice EEP i u Republici Hrvatskoj su boravili zajedno, u slučaju smrti državljanina države članice EEP kojem je bio odobren privremeni boravak u svrhu rada.

Stalni boravak iz stavka 2. i 3. ovoga članka odobrit će se bez obzira na trajanje boravka.

Članak 180.

Stalni boravak članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona odobrava se na neograničeno vremensko razdoblje.

Osobna iskaznica za člana obitelji kojem se odobrava stalni boravak izdaje se na rok važenja od 10 godina, a maloljetnom strancu izdaje se na rok od 5 godina.

Članak 181.

Stalni boravak prestaje članu obitelji iz članka 156. ovoga Zakona:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak,
2. otkazom boravka,
3. ako boravi izvan Republike Hrvatske duže od 2 godine neprekidno.

Članak 182.

Državljaninu države članice EEP i članu obitelji može se otkazati boravak ako:

1. ne posjeduje valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice odnosno vizu, a nije ih pribavio u ostavljenom roku,
2. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja,
3. nema sredstva za uzdržavanje.

Državljaninu države članice EEP i članu obitelji ne može se otkazati boravak iako nema dovoljno sredstava za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj, ukoliko je državljanin države članice EEP radnik ili samostalni djelatnik ili ukoliko je došao u Republiku Hrvatsku s namjerom zapošljavanja, a dokaže da nastavlja aktivno tražiti posao te se opravdano pretpostavlja da će se i zaposliti.

Članak 183.

Državljanina države članice EEP i člana obitelji može se protjerati ako to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Žalba protiv rješenja o protjerivanju odgađa izvršenje rješenja, osim ako se rješenje o protjerivanju ne temelji na sudskoj odluci.

Članak 184.

Državljaninu države članice EEP i članu obitelji ne može se otkazati boravak niti ga se može protjerati ako se bolest koja ugrožava javno zdravlje pojavila 3 mjeseca nakon njegovog ulaska u Republiku Hrvatsku.

Članak 185.

Na državljane država članica EEP i članove njihove obitelji, na odgovarajući se način primjenjuju i odredbe drugih glava ovoga Zakona koje nisu u suprotnosti i nisu propisane ovom glavom.

XII. BORAČAK I RAD DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA KOJI IMAJU ODOBREN STALNI BORAČAK U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EEP I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Članak 186.

Državljanin treće države je stranac koji nije državljani države članice EEP.

Državljaninu treće države, koji u državi članici EEP ima odobren stalni boravak, odobrit će se privremeni boravak ako:

1. ima valjanu putnu ispravu,
2. ima sredstva za vlastito uzdržavanje i za uzdržavanje članova obitelji,
3. ima zdravstveno osiguranje,
4. ispunjava ostale uvjete za odobrenje privremenog boravka s obzirom na svrhu.

Članak 187.

Članu obitelji državljani treće države koji u Republici Hrvatskoj ima odobren privremeni ili stalni boravak, odobrit će se privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji:

1. ako član obitelji u drugoj državi članici EEP ima odobren boravak i
2. ako je član obitelji s državljaniom treće države boravio u zajedničkom domaćinstvu u državi u kojoj državljani treće države ima stalni boravak.

Članak 188.

Državljanin treće države može boraviti na području Republike Hrvatske do 90 dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku, iako nema odobrenje boravka odnosno

do isteka roka na koji je izdana viza ili boravišna iskaznica, ako je rok važenja vize ili boravišne iskaznice kraći od 90 dana.

Ukoliko državljanin treće države namjerava boraviti duže od 90 dana, dužan je prije proteka roka iz stavka 1. ovoga članka odnosno prije isteka roka valjanosti vize ili boravišne iskaznice, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka. O podnesenom zahtjevu izdaje se potvrda.

Državljanin treće države na temelju potvrde iz stavka 2. ovoga članka može boraviti u Republici Hrvatskoj do konačnosti odluke o njegovom zahtjevu.

Članak 189.

Članovima obitelji državljanina treće države smatraju se:

1. bračni drugovi,
2. maloljetna djeca koja nisu zasnovala vlastitu obitelj.

Članak 190.

Državljanin treće države i član njegove obitelji zahtjev za odobrenje privremenog boravka mogu podnijeti i u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u državi članici EEP u kojoj imaju odobren boravak.

Članak 191.

Državljanin treće države i član njegove obitelji mogu ući u Republiku Hrvatsku prije donošenja odluke o zahtjevu za odobrenje privremenog boravka, a o čemu moraju obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

O podnesenom zahtjevu za izdavanje odobrenja za privremeni boravak policijska uprava odnosno policijska postaja ili diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu izdaju potvrdu.

Na temelju potvrde iz stavka 2. ovoga članka državljanin treće države i član njegove obitelji mogu boraviti u Republici Hrvatskoj do konačne odluke o zahtjevu.

Članak 192.

O odobrenju privremenog ili stalnog boravka, produženju privremenog boravka ili odluci na temelju koje je dužan napustiti državu, Ministarstvo će obavijestiti nadležno tijelo druge države članice EEP u kojoj stranac ima odobren stalni boravak.

Članak 193.

Na državljane trećih država i članove njihove obitelji, na odgovarajući se način primjenjuju i odredbe drugih glava ovoga Zakona koje nisu u suprotnosti i nisu propisane ovom glavom.

XIII. ZBIRKE PODATAKA

Članak 194.

Radi učinkovite kontrole provođenja postupaka propisanih ovim Zakonom Ministarstvo vodi zbirke podataka o:

- strancima kojima je izdana putna isprava i viza,
- strancima kojima je odobren i odbijen ulazak i izlazak,
- strancima na kratkotrajnom, privremenom i stalnom boravku,
- strancima kojima je izdana radna i poslovna dozvola,
- strancima kojima je prestao boravak,
- strancima na privremenom ostanku,
- strancima prema kojima je primijenjena mjera za napuštanje države,
- osobnim iskaznicama za stranca,
- o putnim ispravama za stranca,
- o privremeno zadržanim stranim putnim ispravama,
- prijavi i odjavi boravišta, prebivališta i adrese stanovanja stranaca kojima je odobren boravak,
- uzetim otiscima prstiju i fotografiranju stranaca prema kojima su poduzete mjere za napuštanje države.

Članak 195.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove vodi zbirku podataka o zahtjevima za izdavanje viza, izdanim vizama i poništenim vizama.

Zbirka podataka iz stavka 1. ovoga članka vodi se na informacijskom sustavu te se smatra Hrvatskom bazom podataka o vizama.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove vodi zbirku podataka o zahtjevima za izdavanje putnih isprava, putnim ispravama i odobrenim boravcima stranaca, podnesenim i izdanim u diplomatskim misijama odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske.

Članak 196.

Osobni podaci sadržani u zbirkama podataka iz članka 194. i 195. ovoga Zakona prikupljaju se, pohranjuju i obrađuju sukladno propisu kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

XIV. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 197.

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na rad stranaca provode tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti.

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na obvezu prijave boravka stranaca provodi Ministarstvo.

Članak 198.

Kada se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je rad stranaca protivan odredbama ovoga Zakona, protiv stranca, pravne ili fizičke osobe koja je sa strancem zasnovala radni odnos ili koristi njegov rad, odgovorne osobe u pravnoj osobi odnosno stranca koji pruža usluge u ime inozemnog poslodavca, podnijet će se zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Članak 199.

Ako nadležni inspektor tijela iz članka 197. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi:

1. rad stranca protivan odredbama ovoga Zakona kojima je utvrđena obveza ishođenja poslovne dozvole, odnosno potvrde policijske uprave o prijavi rada bez poslovne dozvole, usmenim će rješenjem na zapisnik, do otklanjanja utvrđenih nedostataka, a najkraće na rok od 30 dana, zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti, slobodnog zanimanja, odnosno pružanje usluga za inozemnog poslodavca,
2. rad stranca protivan odredbama ovoga Zakona kojima je utvrđena obveza ishođenja radne dozvole, odnosno potvrde policijske uprave o prijavi rada bez radne dozvole, usmenim će rješenjem na zapisnik, u trajanju od 30 dana, zabraniti poslodavcu obavljanje djelatnosti u nadziranom poslovnom objektu odnosno prostoru.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se pečačenjem poslovnih prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način, u roku od 2 dana od dana izricanja usmenog rješenja na zapisnik.

Iznimno, mjera zabrane obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka neće se izvršiti, a usmeno izrečeno rješenje će se ukinuti ako pravna ili fizička osoba kojoj je mjera izrečena u roku od dva dana od dana izricanja mjere, nadležnom inspektoru iz stavka 1. ovoga članka dostavi dokaz da je izvršila uplatu novčane kazne u iznosu do 30.000,00 kuna, za svakog stranca, u korist Državnog proračuna.

Ako pravna ili fizička osoba kojoj je mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena ne postupi sukladno stavku 3. ovoga članka, nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka će stranci otpremiti pisano rješenje u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Ako policijski službenik Ministarstva u okviru svog djelokruga rada, utvrdi postojanje okolnosti iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka, podnijet će zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka i o tome bez odgode obavijestiti nadležno tijelo iz članka 197. stavak 1. ovoga Zakona.

Članak 200.

Na rješenje iz članka 199. stavka 4. ovoga Zakona može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana primitka pisanog otppravka usmenog rješenja.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 201.

Pravna ili fizička osoba na koju se odnosi usmeno rješenje iz članka 199. stavka 1. ovoga Zakona može pisanim putem za vrijeme trajanja mjere pečačenja poslovnih prostorija zatražiti da se zapečaćene prostorije privremeno otpečate i u prisutnosti inspektora odmah izuzeti pokvarljive namirnice i poduzeti druge sigurnosne mjere radi sprječavanja štete.

Članak 202.

Radi provođenja inspekcijskog nadzora pravne i fizičke osobe dužne su pružiti sve podatke i omogućiti pristup u zatvorene ili ograđene prostorije i poslovne prostore.

XV. KAZNENE ODREDBE

Članak 203.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se stranac koji:

1. nije izašao iz Republike Hrvatske s putnom ispravom s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku (članak 38.),
2. nije podnio zahtjev za produženje privremenog boravka u roku od 30 dana prije isteka roka važećeg privremenog boravka (članak 49. stavak 1.),
3. boravi u Republici Hrvatskoj suprotno svrsi radi koje mu je odobren privremeni boravak (članak 55. stavak 1. točka 1.),
4. se nije prijavio policijskom službeniku na graničnom prijelazu (članak 86. stavak 3.),
5. nije vratio ispravu o privremenom ostanku (članak 112. stavak 3.),
6. nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja uvjeta temeljem kojih je izdana radna dozvola (članak 131. stavak 2.),
7. nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o nastanku okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak poslovne dozvole (članak 137.),
8. nema potvrdu policijske uprave odnosno policijske postaje o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole (članak 139. stavak 2.),
9. ako prije započinjanja ugovorenog rada nadležnoj poreznoj upravi ne dostavi ugovor (članak 139. stavak 4.),
10. na zahtjev službene osobe ne da na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet ili je ne nosi sa sobom (članak 142. stavak 2.),
11. u propisanom roku ne podnese zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca (članak 144. stavak 2.),
12. u propisanom roku ne podnese zahtjev za zamjenu osobne iskaznice za stranca (članak 145. stavak 2.),
13. ne vrati osobnu iskaznicu za stranca sukladno članku 146. ovoga Zakona,
14. ne prijavi gubitak, nestanak ili krađu isprava (članak 147. stavak 1. i 2.),
15. ne prijavi ili ne odjavi boravište u određenom roku (članak 150. stavak 1. i 2. i članak 152.),
16. ne prijavi ili ne odjavi boravište, prebivalište i promjenu adrese stanovanja u određenom roku (članak 151. i 152.),
17. za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj nosi stranu vojnu, policijsku ili carinsku odoru protivno članku 154. i 155. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se poslodavac – fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se poslodavac – pravna osoba koji:

1. nije dostavio ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor (članak 124.),

2. nije podnio zahtjev za produženje radne dozvole u određenom roku (članak 126.),
3. nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja uvjeta temeljem kojih je izdana radna dozvola (članak 131. stavak 2.),
4. nije podnio zahtjev za produženje poslovne dozvole u određenom roku (članak 134. stavak 4.),
5. ne sklopi ugovor ili nema drugu odgovarajuću potvrdu sa strancem čije usluge koristi (članak 139. stavak 3.).

Članak 204.

Kaznom zatvora do 60 dana ili novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se stranac koji:

1. koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj (članak 87.),
2. ometa prisilno udaljenje (članak 93. stavak 2.),
3. je napustio Centar bez odobrenja ili se nije pridržavao pravila boravka u Centru (članak 105.),
4. je na privremenom ostanku, a bez odobrenja napusti mjesto boravišta ili se redovito ne javlja u policijsku postaju (članak 112. stavak 4.),
5. radi protivno odredbi članka 127. stavka 1. ovoga Zakona,
6. radi protivno odredbi članka 136. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona,
7. na zahtjev policijskog službenika ne da na uvid ispravu na temelju koje je ušao u Republiku Hrvatsku (članak 142. stavak 3.),
8. nema ispravu o identitetu i na zahtjev policijskog službenika ne da osobne podatke (članak 142. stavak 4.),
9. svoje isprave da drugome da se njima služi odnosno služi se nevaljanom ili tuđom ispravom kao svojom (članak 142. stavak 5.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje samostalno i bez izricanja kazne.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se poslodavac koji je sklopio ugovor o radu na vrijeme koje nije jednako vremenu trajanja sezonskih poslova (članak 124. stavak 2.).

Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 4 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 205.

Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se stranac:

1. koji radi bez radne ili poslovne dozvole (članak 114. stavak 1.),
2. koji započne s radom prije nego što mu je odobren privremeni boravak (članak 114. stavak 2.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera protjerivanja samostalno i bez izricanja kazne.

Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 4 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 206.

Kaznom zatvora u trajanju do 60 dana ili novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se prijevoznik-fizička osoba za svakog stranca koji na svoj trošak nije odvezao stranca s graničnog prijelaza ili iz Republike Hrvatske ili nije preuzeo troškove povratka stranca (članak 39.).

Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba koja pomaže strancu u nezakonitom prelasku, tranzitu i nezakonitom boravku u Republici Hrvatskoj (članak 41.).

Novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba u slučaju iz stavka 1. i 2. ovoga članka, a novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaje iz stavka 2. i 3. ovoga članka može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka strancu se može izreći i zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje samostalno i bez izricanja kazne.

Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 4 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 207.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se poslodavac-fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se poslodavac-pravna osoba:

1. ako zapošljava stranca koji nema radnu ili poslovnu dozvolu (članak 114.),
2. ako zaposli stranca protivno odredbi članka 127. stavka 2. ovoga Zakona.

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba ako ne pruži podatke ili onemogući pristup u zatvorene ili ograđene prostorije ili poslovne prostore (članak 202.).

Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 4 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 208.

Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba ako:

1. ne prijavi ili ne odjavi boravište stranca u određenom roku (članak 150. stavak 1. točke 1., 2., 3., 4. i 5. i stavak 3. i članak 152.),
2. ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja ili ne čuva evidenciju o strancima u roku koji je propisan (članak 153. stavak 1.),
3. službenoj osobi nadležnog tijela ne da na uvid podatke iz evidencije o strancima kojima pruža usluge smještaja (članak 153. stavak 2.).

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 209.

Vlada Republike Hrvatske donijet će propise o hrvatskom viznom sustavu iz članka 15. stavka 3. i načinu izračuna i visinu sredstava za uzdržavanje iz članaka 31., 52., 67., 83., 162., 163., 175., 182. i 186. ovoga Zakona.

Članak 210.

Ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će propise o:

1. načinu izdavanja i obrascima putnih isprava,
2. načinu izdavanja viza kada ih izdaje policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice,
3. načinu utvrđivanja uvjeta za ulazak, boravak i rad u Republici Hrvatskoj,
4. izgledu i sadržaju obrasca o odbijanju ulaska u Republiku Hrvatsku,
5. izgledu i sadržaju obrasca zapovijedi o vraćanju stranca,
6. izgledu i sadržaju obrazaca zahtjeva za izdavanje odobrenja za privremeni i stalni boravak,
7. izgledu i sadržaju naljepnice otkaza boravka,
8. izgledu i sadržaju obrasca zapovijedi o obvezi napuštanja Republike Hrvatske, potvrde o kratkotrajnom boravku, naljepnice zabrane ulaska i boravka, potvrde o oduzetim novčanim sredstvima, potvrde o naplati troškova prisilnog udaljenja, isprave o privremenom ostanku,
9. načinu dokazivanja zakonitosti boravka u Republici Hrvatskoj,
10. načinu utvrđivanja roka za napuštanje Republike Hrvatske,
11. načinu pružanja pomoći u slučaju tranzita u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem,
12. izgledu i sadržaju obrazaca zahtjeva za izdavanje radne i poslovne dozvole,
13. izgledu i sadržaju potvrde o prijavi rada stranca bez radne i poslovne dozvole,
14. izgledu i sadržaju obrasca osobne iskaznice za stranca,
15. izgledu i sadržaju obrasca za prijavu i odjavu boravišta, prebivališta i promjenu adrese stanovanja,
16. sadržaju i načinu vođenja zbirke podataka iz članka 194. ovoga Zakona.

Ministar nadležan za unutarnje poslove utvrdit će:

1. granične prijelaze na kojima policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice može izdati vizu,
2. način izračuna troškova prisilnog udaljenja,
3. pravila boravka u Centru.

Članak 211.

Ministar nadležan za vanjske poslove, uz suglasnost ministra nadležnog za

unutarnje poslove, donijet će propise o:

1. uvjetima i postupku zaprimanja zahtjeva i izdavanja viza strancima u diplomatskim misijama odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske,
2. Hrvatskoj bazi podataka o vizama,
3. izgledu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje vize, vize te o izgledu i sadržaju obrasca za unošenje vize.

Članak 212.

Ministar nadležan za znanost, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donijet će propis o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja.

Članak 213.

Ministar nadležan za gospodarstvo, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, propisat će uvjete pod kojima se izdaje suglasnost iz članka 132. stavka 4. i 5. i članka 133. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 214.

Provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o strancima („Narodne novine“ broj: 109/03) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa koji se donose na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ostaju na snazi odredbe Pravilnika o izdavanju putnih listova, viza i posebnih osobnih iskaznica («Narodne novine» broj 82/05), u dijelu u kojem se odnose na izdavanje posebnih osobnih iskaznica.

Provedbeni propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijet će se u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 215.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 216.

Na postupke propisane ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Ako stranac ne obavijesti policijsku upravu odnosno policijsku postaju o promjeni adrese ili ga na adresi na kojoj je prijavljen nije moguće pronaći, dostava rješenja koja se donose na temelju ovoga Zakona, obaviti će se putem oglasne ploče policijske uprave odnosno policijske postaje.

Članak 217.

Strancima kojima je do stupanja na snagu ovoga Zakona izrečena pravomoćna sigurnosna ili zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje zabrana ulaska i boravka računa se od dana pravomoćnosti te odluke.

Stranci koji su iskoristili pravo boravka na temelju članka 31. Zakona o

strancima („Narodne novine“ broj: 109/03) ili im je boravak otkazan, prije proteka vremenskog razdoblja od 6 mjeseci, mogu ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj u skladu s člankom 43. stavkom 2. ovoga Zakona kada protekne šest mjeseci računajući od dana prvog ulaska.

Rješenja o rokovima za napuštanje Republike Hrvatske koja su donesena na temelju Zakona o strancima („Narodne novine“ broj: 109/03) ostaju na snazi.

Privremeni ostanci odobreni na temelju Zakona o strancima („Narodne novine“ broj: 109/03), prestaju važiti danom stupanja na snagu ovoga Zakona.

Osobne iskaznice za stranca i posebne osobne iskaznice izdane na temelju Zakona o strancima („Narodne novine“ broj: 109/03) ostaju važiti do isteka roka na koje su izdane.

Stranci kojima je izdana poslovna dozvola na temelju Zakona o strancima („Narodne novine“ broj: 109/03) dužni su ispuniti uvjete za izdavanje poslovne dozvole propisane ovim Zakonom, u roku od 10 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Strancima koji nisu postupili sukladno odredbi stavka 6. ovoga članka poništiti će se poslovna dozvola.

Članak 218.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o strancima („Narodne novine“ broj: 109/03), osim odredbi članka 70. stavka 3., članka 71. stavka 2. i odredbe članka 113. točka 3., u dijelu u kojem se odnosi na posebne osobne iskaznice.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, u Zakonu o Državnom inspektoratu («Narodne novine» broj 76/99, 96/03, 151/03, 160/04, 174/04, 33/05, 48/05, 129/05, 140/05 i 138/06) u članku 62. stavku 1., prestaje važiti podstavak 1.

Članak 219.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2008. godine, osim članka 67. stavka 3., članaka 94., 96., 97. i 98. i glave XI. i XII. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Člancima 1.-4. propisane su opće odredbe Zakona kojima se uređuje sadržaj Zakona, utvrđuju se osobe na koje se Zakon odnosi te se propisuje iznimka da se Zakon ne odnosi na strance koji su članovi diplomatskih misija, konzularnih ureda i drugih međunarodnih organizacija akreditiranih u Republici Hrvatskoj. Nadalje, definiran je pojam stranca kao osobe koja nije hrvatski državljanin, a u slučaju kada stranac ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku. Opće odredbe načelno propisuju dužnost stranca da se pridržava zakona i propisa te je definirano nadležno tijelo (Sigurnosno-obavještajna agencija) za obavljanje sigurnosne provjere stranca.

Člankom 5. propisuje se što se smatra putnom ispravom (strana putna isprava i putna isprava za stranca). Ove putne isprave predviđene su i priznate u međunarodnom zakonodavstvu.

Člankom 6. definira se pojam strane putne isprave.

Članci 7. i 8. sadrže odredbe o ulasku i izlasku stranca upisanih u zajedničku putovnicu, a izričito je propisano, u cilju zaštite maloljetnika bez pratnje, obveza posjedovanja suglasnosti zakonskog zastupnika za ulazak i izlazak iz Republike Hrvatske.

Člankom 9. navode se vrste putnih isprava za stranca (putni list za stranca i putna isprava za osobe bez državljanstva).

Člankom 10. propisana je donja dobna granica za izdavanje putne isprave za stranca (14 godina života), kao i iznimka izdavanja osobi mlađoj od 14 godina kad za to postoje opravdani razlozi.

Člancima 11. i 12. taksativno su navedeni slučajevi u kojima se strancu izdaje putni list za stranca te se navode slučajevi kada ga izdaje policijska uprava odnosno policijska postaja, a kada diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Članci 13. i 14. sadrže odredbe o neizdavanju i oduzimanju putne isprave za stranca, s naglaskom na razloge zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja. Propisano je i pravo žalbe na rješenja o neizdavanju i oduzimanju putne isprave za stranca.

Članci 15.-20. sadrže odredbe o vizama. Definira se pojam vize kao odobrenja za ulazak, boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske. Utvrđena je ovlast Vladi Republike Hrvatske za propisivanje viznog sustava, a ministarstvo nadležno za vanjske poslove određuje se kao središnje državno tijelo za pitanje viza. Sukladno međunarodnim standardima, propisane su vrste viza (zrakoplovno-tranzitna-viza A, tranzitna-viza B, putna-viza C) te slučajevi u kojima se vize izdaju.

Člankom 21. preciziran je način izdavanja pojedinih vrsta viza. Osnovno je pravilo da vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni uredi Republike Hrvatske, a kao iznimka je propisano izdavanje vize na graničnom prijelazu i to samo u slučaju kada to zahtijevaju posebno opravdani razlozi.

Člancima 22.-24. propisuje se da se viza unosi u putnu ispravu u obliku naljepnice, a kao iznimka se propisuje da se viza može unijeti na posebnom obrascu kada to zahtijevaju humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske. Viza se može unijeti u putnu ispravu pod uvjetom da je rok važenja putne isprave najmanje tri mjeseca duži od roka važenja vize. Također se propisuje i iznimka (primjerice: iznenadni smrtni slučaj, neodgodivo službeno putovanje) na način da se viza može unijeti u putnu ispravu čiji je rok važenja kraći pod uvjetima da rok važenja vize nije duži od roka važenja putne isprave te da je osiguran povratak stranca u državu boravišta ili ulazak u treću zemlju. Propisuju se uvjeti pod kojim se viza iznimno može produžiti, s naglaskom da do donošenja odluke o produženju vize stranac može boraviti na području Republike Hrvatske. Važećim Zakonom o strancima nije propisano da se zahtjev za produženje vize podnosi prije isteka roka važenja vize, kao niti mogućnost ostanka stranca u Republici Hrvatskoj do donošenja odluke o produženju zahtjeva za vizu, što je rezultiralo podnošenjem zahtjeva za produženje vize i nakon proteka roka za vizu, kao i nedoumicama u praksi, da li ili ne procesuirati stranca koji je podnio zahtjev za produženje vize, prije isteka roka važenja vize, ali je prije donošenja odluke o produženju vize, trebao napustiti Republiku Hrvatsku.

Člancima 25.-28. taksativno se navode razlozi radi kojih se viza neće izdati te razlozi za poništenje vize, s naglaskom na razloge zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja. Važno je napomenuti da su, između ostalog, razlozi neizdavanja i poništenja vize istovjetni razlozima radi kojih se strancu neće odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku. Nadalje, izričito je propisano da protiv odluke kojom se odbija izdavanje vize nije dopuštena žalba. Također, predviđena je mogućnost skraćivanja roka važenja vize ako se utvrdi da stranac nema dovoljno sredstava za uzdržavanje.

Članak 29. sadrži odredbu o vremenu i mjestu ulaska stranca u Republiku Hrvatsku. Navedena odredba je osobito značajna za određivanje statusa stranaca koji se nalaze u tranzitnom prostoru, stranca koji putuje zrakoplovom ili brodom i stranca koji nezakonito ulazi u državu.

Člankom 30. propisuju se, pored uvjeta propisanih Zakonom o nadzoru državne granice, posebni uvjeti koje stranac mora ispunjavati za ulazak u Republiku Hrvatsku.

Članci 31.-33. sadrže opće i posebne uvjete za ulazak stranca u Republiku Hrvatsku. Navedene odredbe u skladu s člankom 5. Uredbe 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15.3.2006. godine kojom se utvrđuje Kodeks Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Schengenski kodeks o granicama).

Članci 34. i 35. taksativno navode razloge za odbijanje ulaska stranca u Republiku Hrvatsku, a što je u skladu s člankom 13. Uredbe 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15.3.2006. godine kojom se utvrđuje Kodeks Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Schengenski kodeks o granicama). U odnosu na

važeći Zakon, kao novina, propisano je da stranac kojem je prethodno odbijen ulazak u Republiku Hrvatsku ne može ući u Republiku Hrvatsku prije proteka roka od najmanje dva dana od odbijanja ulaska. Na taj način postupak odbijanja ulaska dobiva na pravnoj težini. Ukoliko se isto ne propiše, strancu bi bilo omogućeno da odmah nakon što mu je odbijen ulazak na jednom graničnom prijelazu (neovisno koliko je vremena proteklo, 10 minuta, sat) ponovno uđe te da istovremeno pobija odluku o odbijanju ulaska u Republiku Hrvatsku.

Člankom 36. definira se pojam nezakonitog ulaska stranca u Republiku Hrvatsku, što ujedno predstavlja i definiciju nezakonitog boravka.

Članak 37. propisuje načelo slobodnog izlaska stranca iz Republike Hrvatske te iznimke kada se izlazak može zapriječiti.

Članak 38. propisuje obvezu stranca koji ima višestruko državljanstvo da prilikom izlaska iz Republike Hrvatske koristi putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatske, a u cilju sprječavanja zlouporabe putnih isprava, vezano za obvezu unosa ulaznog i izlaznog štambilja i dokazivanja zakonitosti boravka.

Člancima 39. i 40. propisuju se obveze prijevoznika da stranca koji ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, o svom trošku odveze s graničnog prijelaza ili iz Republike Hrvatske, a što je u skladu s Direktivom 2001/51/EZ od 28.6.2001. kojom se dopunjuju odredbe članka 26. Konvencije o primjeni Sporazuma iz Schengena od 14.6.1985. Isto tako, propisana je obveza organizatora turističkih i poslovnih putovanja u čijoj je organizaciji stranac došao u Republiku Hrvatsku da preuzme troškove povratka ako stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj i nema sredstava za povratak.

Članak 41. propisuje zabranu pomaganja strancu u nezakonitom prelasku državne granice, tranzitu i boravku, a što je u skladu s Direktivom 2002/90/EZ od 28.11.2002. kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka.

Članak 42. navodi vrste boravaka i to kao kratkotrajni (prema važećem Zakonu boravak do 90 dana), privremeni i stalni boravak.

Članci 43.-45. sadrže odredbe o stjecanju prava na kratkotrajni boravak, prestanku i otkazu kratkotrajnog boravka. Kratkotrajnim boravkom smatra se boravak stranca u trajanju do 90 dana na temelju vize ili bez vize. Izriječno se propisuje kada stranac kojem je otkazan kratkotrajni boravak može ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj.

Članak 46. propisuje kategorije osoba koje moraju imati privremeni boravak te iznimku da dijete rođeno na području Republike Hrvatske, ne treba odobrenje za boravak do navršenih mjesec dana života.

Članci 47.-50. propisuju postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje i produženje odobrenja privremenog boravka te se utvrđuju nadležna tijela koja izdaju odobrenja te rokovi na koje se privremeni boravak odobrava. Pravilo je da se zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak podnosi nadležnoj diplomatskoj misiji

odnosno konzularnom uredu, u cilju sprječavanja ulaska i boravka stranca koji ne ispunjava uvjete za odobrenje boravka. U praksi se pokazalo da većina tih stranaca kasnije nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj te ih je zbog toga teško kontrolirati i udaljiti iz Republike Hrvatske. Utvrđene su i iznimke kada se zahtjev može podnijeti u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji. Iznimke su utvrđene zato što u posebno opravdanim slučajevima (humanitarni razlozi, osnivači vlastitog trgovačkog društva i obrtnici čije poslovanje utječe na povećanje gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj) nije oportuno od stranca zahtijevati izlazak iz Republike Hrvatske samo radi podnošenja zahtjeva za prvi privremeni boravak.

Članci 51.-55. sadrže općenite odredbe o privremenom boravku i to svrhe radi kojih se može odobriti privremeni boravak (spajanje obitelji, rad, srednjoškolsko obrazovanje i studiranje, znanstveno istraživanje, humanitarni razlozi) i iznimno u druge svrhe; Ovakvim navođenjem svrha privremenog boravka dani su točno određeni razlozi zbog kojih stranac može imati navedeni status, a samim time je onemogućena njegova zlouporaba i razlikovanje od kratkotrajnog boravka. Za razliku od važećeg Zakona, propisano je, kao iznimka, odobrenje privremenog boravka i iz drugih opravdanih razloga, ali je stranac dužan dokazati opravdanost svog zahtjeva u cilju onemogućavanja zlouporabe navedene vrste boravka, s tim da se taj boravak može odobriti najduže do 6 mjeseci unutar godine dana. Nadalje, propisani su osnovni uvjeti koje stranac mora ispunjavati za odobrenje privremenog boravka te razlozi prestanka i otkaza privremenog boravka.

Člancima 56-67. detaljno su razrađene pojedine svrhe privremenog boravka te je utvrđeno da uz posebne uvjete za svaku pojedinu svrhu stranac mora ispunjavati i opće uvjete, a kako bi se spriječilo da njihov boravak u Republici Hrvatskoj bude na teret Državnog proračuna (osigurana sredstva za uzdržavanje, osigurano stanovanje, zdravstveno osiguranje odnosno dokaz o podmirenim obvezama s navedene osnove, nepostojanje zapreka zbog kojih se strancu može odbiti ulazak u Republiku Hrvatsku). U svrhu restriktivnog tumačenja pojma obitelji, a u skladu s Direktivom Vijeća 2003/86/EC od 22.09.2003. o pravu na spajanje obitelji, taksativno su navedeni članovi uže obitelji. Nadalje, u skladu s Rezolucijom Vijeća 97/C 382/01 od 04.12.1997. o mjerama koje se trebaju prihvatiti kako bi se suzbili brakovi iz koristi, dana je definicija braka iz koristi. Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na izvanbračne zajednice. Navedena odredba je novost u odnosu na važeći Zakon o strancima, a kroz čiju primjenu se uočila potreba za detaljnim objašnjenjem, budući da su se u praksi pojavljivali "fiktivni" brakovi.

Odredbe o odobrenju privremenog boravka u svrhu studiranja, srednjoškolskog obrazovanja i znanstvenog istraživanja usklađene su u najvećoj mogućoj mjeri s Direktivom Vijeća 2004/114/EZ od 13.12.2004. o uvjetima prihvata državljana trećih država u svrhu studiranja, razmjene učenika, naplaćene izobrazbe ili dobrovoljnog rada te s Direktivom Vijeća 2005/71/EZ od 12.10.2005. o posebnom postupku za ulazak državljana trećih zemalja u svrhu znanstvenoga istraživanja.

Propisuju se uvjeti za autonomno odobrenje boravka (odobrenje privremenog boravka bez određene svrhe), a koji institut ne postoji u važećem Zakonu o strancima, a uveden je zbog usklađivanja s Direktivom Vijeća 2003/86/EC od 22.09.2003. o pravu na spajanje obitelji. Ovom zakonskom odredbom strancu se omogućava da nakon 4 godine privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji u Republici Hrvatskoj, ima mogućnost samostalnog boravka, neovisno o članu obitelji temeljem kojeg je do sada imao odobren boravak u Republici Hrvatskoj.

Člancima 68.-77. propisane su odredbe o privremenom boravku iz humanitarnih razloga. Naime, zbog sve veće pojave slučajeva trgovanja ljudima, a u skladu s Nacionalnim programom za suzbijanje trgovanja ljudima Vlade Republike Hrvatske i Direktivom Vijeća 2004/81/EZ od 29.04.2004. o odobrenju boravka izdanome državljanima trećih država koji su žrtve trgovine ljudima ili im je pružena pomoć da ilegalno imigriraju, a surađuju s nadležnim tijelima, po prvi put se omogućava navedenoj kategoriji reguliranje boravka, iako ne ispunjavaju opće uvjete za odobrenje privremenog boravka, budući je riječ o izrazito ranjivoj kategoriji stranaca. Utvrđuje se nadležno tijelo koje sudjeluje u odlučivanju o statusu žrtve, a to je Operativni tim Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima. Važno je naglasiti da se status žrtve stječe sudjelovanjem u programu pomoći i zaštite, koji obuhvaća zdravstvenu i psihosocijalnu zaštitu, siguran smještaj, usluge prevođenja i tumačenja, pravnu pomoć i siguran povratak u državu porijekla. Taksativno su navedena prava koje ima žrtva kojoj je odobren privremeni boravak.

Članci 78.-85. sadrže odredbe o stalnom boravku. Za razliku od važećeg Zakona o strancima, izmijenjeni su uvjeti za stjecanje statusa stalnog boravka, radi usklađivanja s Direktivom Vijeća 2003/109/EZ od 25.12.2003. o statusu državljanina trećih država koji imaju stalni boravak. Propisano je da će se stalni boravak odobriti strancu na privremenom boravku koji do dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak ima neprekidno pet godina odobren privremeni boravak. Iz navedenog je vidljivo da u odnosu na važeći Zakon, brak u trajanju od 3 godine s hrvatskim državljaninom ili sa strancem na stalnom boravku više nije osnova za stjecanje stalnog boravka. Navedena su razdoblja koja se ne uračunavaju u petogodišnje razdoblje koje je potrebno za odobrenje stalnog boravka. Glavni kriterij za stjecanje stalnog boravka je zakonit i neprekinut privremeni boravak, a sve u cilju utvrđivanja namjere da stranac namjerava stalno boraviti u Republici Hrvatskoj. Navedena je kategorija stranaca kojoj se ne može odobriti stalni boravak, bez obzira na vrijeme trajanja privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, a to su stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu studiranja, sezonskog rada, „au pair“ te pružatelji usluga.

Taksativno su navedena prava koja ima stranac na stalnom boravku, a to je pravo na rad i samozapošljavanje, stručno usavršavanje, obrazovanje i studentske stipendije, socijalnu skrb, prava iz mirovinskog osiguranja i pravo na dječji doplatak, porezne olakšice, pristup tržištu roba i usluga kao i slobodu udruživanja i povezivanja te članstva u određenim organizacijama. Na ovaj se način željela omogućiti integracija stranaca kojima je odobren stalni boravak u društvo u kojem žive te im se osigurava jednak način postupanja u odnosu na državljane Republike Hrvatske.

Propisani su opći uvjeti za odobrenje stalnog boravka (kao novi uvjet u odnosu na važeći Zakon propisano je poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma).

Taksativno su navedeni slučajevi prestanka i otkaza stalnog boravka.

Važno je napomenuti da je za razliku od važećeg Zakona, kao jedan od uvjeta prestanka stalnog boravka neprekidni boravak u inozemstvu duži od godine dana (ovaj rok je do sada iznosio 6 mjeseci), a što je usklađeno s Direktivom Vijeća 2003/109/EZ od 25.12.2003. o statusu državljanina trećih država koji imaju stalni boravak.

Članak 86. propisuje obvezu i rok u kojem je stranac koji nezakonito boravi dužan napustiti državu, u skladu s člankom 23. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 14.6.1985., do 19.7.1990. Također propisano je načelo dragovoljnosti kod napuštanja države za stranca koji nezakonito boravi i rok napuštanja u skladu s člankom 30. stavkom 3. Direktive 2004/38/EZ o pravu građana Unije o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice od 29.4.2004. i člankom 23. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 14.6.1985., od 19.7.1990.

Članak 87. određuje se pojam nezakonitog boravka stranca, a što je u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom f. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4.11.1950. te člancima 19.-21. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 14.6.1985., od 19.7.1990. Propisuje se da je teret dokazivanja zakonitosti boravka na strancu (članak 11. Uredbe 562/2006 od 15.3.2006. kojom se utvrđuje Kodeks Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica).

Člancima 88.-92. taksativno se navodi što se smatra odlukom o protjerivanju stranca te se propisuju razlozi za protjerivanje stranaca iz Republike Hrvatske što je u skladu s člankom 27. Direktive 2004/38/EZ o pravu građana Unije o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice od 29.4.2004.

Također se propisuje zaštita od protjerivanja odnosno navode se razlozi kada se stranac ne može protjerati, a što je u skladu s točkom 23. uvoda i člankom 28. Uredbe 2004/38/EZ o pravu građana Unije o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice od 29.4.2004. te s člankom 6. Rezolucije C 080 od 4.3.1996. o statusu državljana trećih zemalja koji na teritoriju država članica borave kroz produženo vrijeme.

Članci 93.-99. sadrže odredbe o prisilnom udaljenju stranaca, i to uvjete za prisilno udaljenje (članak 23. stavak 3. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 14.6.1985. od 19.7.1990.), zabranu prisilnog udaljenja (članak 33. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. i članak 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4.11.1950.), postupak priznavanja stranih odluka o protjerivanja (Direktiva 2001/40/EZ od 28.5.2001. o uzajamnom priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih država), postupak pružanja pomoći u slučaju tranzita u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem (Direktiva 2003/110/EZ od 25.11.2003. godine o pomoći u slučajevima tranzita u svrhe udaljavanja zračnim putem) te postupak uhićenja i zadržavanja zbog osiguranja protjerivanja, smještaja u prihvatni centar i prisilnog udaljenja (članak 5. stavak 1. točka f Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4.11.1950.).

Članci 100.-111. sadrže odredbe o Prihvatnom centru za strance, ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova u koju se smještaju stranci koji nezakonito borave radi ograničenja slobode kretanja (ograničenje slobode kretanja propisano je u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom f. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4.11.1950.). Propisuje se vrijeme smještaja- do 180 dana koje se može, iz taksativno navedenih razloga, produžiti za još 180 dana (utvrđivanje identiteta, zlouporaba statusa tražitelja azila ili supsidijarne zaštite, dovršavanje priprema za postupak prisilnog udaljenja i ometanje prisilnog udaljenja). Izriekom je propisano da se stranac dužan pridržavati pravila boravka u Centru te mogućnost

određivanja strožeg policijskog nadzora u Centru. Pod strožim policijskim nadzorom smatra se ograničenje slobode kretanja na određene prostorije Centra. Taksativno su navedeni razlozi prestanka smještaja u Centru. Propisane su posebne odredbe o zaštiti maloljetnih stranaca smještenih u Centar.

Članci 109.-111. sadrže odredbe o naplati troškova koji nastanu prilikom prisilnog udaljenja stranca. Osnovno je načelo da stranac snosi troškove prisilnog udaljenja, a ukoliko isti nema sredstava, troškove snose pravne i fizičke osobe čije postupanje je imalo za posljedicu nezakoniti boravak stranca.

Članci 112.-113. sadrže odredbe o privremenom ostanku. Privremeni ostanak je institut kojim se omogućava strancu, koji iako nezakonito boravi, da oстане u Republici Hrvatskoj dok ga se ne udalji odnosno dok ne riješi svoj status. Strancu se taj status može odobriti ako ima osigurana sredstva za uzdržavanje i smještaj te ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje. Taksativno su navedeni razlozi prestanka privremenog ostanka.

Članci 114.-117. sadrže općenite odredbe o radu stranaca. Propisuje se da stranac u Republici Hrvatskoj može raditi na temelju radne ili poslovne dozvole te se izrijekom propisuje da stranac ne može započeti s radom prije nego što mu je odobren privremeni boravak u svrhu rada. Strancima se osigurava pravo na sudsku zaštitu. Jamči im se razina prava u odnosu na uvjete zapošljavanja utvrđena radno-pravnim propisima Republike Hrvatske, s tim da ta prava nemaju stranci kojima za rad nije potrebna radna i poslovna dozvola, dok ih stranci u djelatnosti graditeljstva koji obavljaju poslove vezano uz isporuku, montažu ili servis, imaju. Navedene odredbe u skladu su sa zakonodavstvom Europske unije. Kao novina, propisano je da se radom u smislu ovoga Zakona smatra i volonterski rad kako je propisano općim propisima o radu.

Utvrđuje se obveza ministarstvu nadležnom za rad da osigura potrebnu uzajamnu administrativnu suradnju i pomoć kako bi podaci o uvjetima zapošljavanja i rada bili dostupni svim zainteresiranim. Navedeno je potrebno u cilju ostvarivanja potpunog informiranja o zaštiti i opsegu zajamčenih prava propisanih ovim Zakonom, kao i za potrebu međunarodne suradnje.

Člankom 118. utvrđuje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da u skladu s migracijskom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola. U okviru kvote Vlada Republike Hrvatske utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dozvoljava zapošljavanje te broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti. Kvota se utvrđuje za produženje već izdanih radnih dozvola kako bi se omogućio daljnji rad strancima koji legalno rade u Republici Hrvatskoj temeljem već prije izdane radne dozvole, kao i za novo zapošljavanje u djelatnostima unutar kojih je prisutan deficit domaće radne snage.

Članak 119. propisuje koje se radne dozvole ne uračunavaju u godišnju kvotu radnih dozvola, a u odnosu na važeći Zakon o strancima proširene su kategorije stranaca kojima se može izdati radna dozvola izvan godišnje kvote (stranci iz članka 139. ovoga Zakona koji namjeravaju boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana godišnje, s tim da se tim strancima može izdati radna dozvola s rokom važenja najduže do 6 mjeseci godišnje).

Članak 120. propisuje koje se osobe smatraju ključnim osobljem s naglaskom na poslovima koje obavljaju u trgovačkim društvima, podružnici i predstavništvu stranog trgovačkog društva. Također se definira pojam dnevnog migranta.

Članci 121.-131. sadrže odredbe o izdavanju i produženju radne dozvole, dokazima koje je poslodavac uz zahtjev za izdavanje radne dozvole dužan priložiti, rok na koji se izdaje te su taksativno navedeni razlozi za prestanak odnosno poništenje radne dozvole. Osnovno je načelo da stranac može raditi samo na onim poslovima za koje mu je izdana radna dozvola odnosno samo kod onog poslodavca s kojim je na temelju radne dozvole zasnovao radni odnos. U odnosu na važeći Zakon, navedene su okolnosti koje se uzimaju u obzir prilikom odlučivanja o zahtjevu za izdavanje radne dozvole, s naglaskom da će se naročito uzeti u obzir poštivanje propisa iz područja rada, zapošljavanja i socijalnog osiguranja. Dana je i mogućnost strancu kojem je neskrivljeno prestao ugovor o radu, da u Republici Hrvatskoj ima pravo boraviti do isteka roka odobrenja privremenog boravka, neovisno o tome što mu je radna dozvola prestala važiti.

Članci 132.-138. sadrže odredbe o poslovnoj dozvoli. U odnosu na važeći Zakon, bitna je novina da poslovna dozvola ne predstavlja više automatizmom odobrenje za rad i boravak u Republici Hrvatskoj, već samo odobrenje za rad. Isto znači da će stranac nakon pribavljanja poslovne dozvole biti u obvezi urediti privremeni boravak u svrhu rada. Nadalje, s obzirom da su u praktičnoj primjeni važećeg Zakona uočene velike zloupotrebe instituta poslovne dozvole, ove odredbe izrijekom propisuju da se poslovna dozvola može izdati samo ako trgovačko društvo odnosno obrt utječe na povećanje gospodarske aktivnosti Republike Hrvatske, a o čemu daje suglasnost ured državne uprave nadležan za gospodarstvo. Također, kada su u pitanju osobe koje se bave slobodnim zanimanjima i pružatelji usluga za inozemnog poslodavca, poslovna dozvola može se izdati ako njihov rad predstavlja interes za Republiku Hrvatsku. Posebno se naglašava da pružanje usluga mora biti na području visoke tehnologije i može se izdati na rok do 6 mjeseci godišnje, a također je potrebna i suglasnost ureda državne uprave nadležnog za djelatnost koju stranac obavlja. Propisan je postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje (policajska uprava/postaja prema mjestu obavljanja poslovne aktivnosti) i produženje poslovne dozvole te su taksativno navedeni razlozi u kojima poslovna dozvola prestaje važiti odnosno kada se ista poništava.

Člancima 139.-140. taksativno su navedene kategorije stranaca koje mogu raditi bez radne odnosno poslove dozvole, ali samo ako u Republici Hrvatskoj neće boraviti duže od 30 dana godišnje. Novina je u odnosu na važeći Zakon, propisivanje obveze stranca da prijavi rad bez radne i poslovne dozvole policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu obavljanja poslova, o čemu mu se izdaje potvrda.

Članak 141. propisuje da se odredbe Zakona koje se odnose na rad stranaca ne primjenjuju na stranca koji u Republici Hrvatskoj obavlja poslove i provodi projekte na temelju međunarodnih ugovora o stručno-tehničkoj pomoći, koje je Republika Hrvatska sklopila s drugom državom, Europskom unijom ili međunarodnom organizacijom te na rad volontera koji rade u neprofitnim udrugama i ustanovama u Republici Hrvatskoj.

Članci 142.-148. sadrže odredbe o ispravama kojima stranac dokazuje svoj identitet (putna isprava, osobna iskaznica za stranca, isprava koju izdaje brodar putnicima na brodovima na kružnom putovanju te druga javna isprava koja sadrži fotografiju). Detaljnije su propisane odredbe o osobnoj iskaznici za stranca (kome se izdaje, na koji rok, tko podnosi zahtjev, zamjena i vraćanje). Propisano je kada policijska uprava odnosno policijska postaja može strancu privremeno zadržati ispravu. Ovo stoga, što se tako omogućava prisutnost stranca u Republici Hrvatskoj, kada za to postoje posebno opravdani razlozi (osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo, neizvršavanje dospelje imovinsko-pravne obveze te zaštita javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja).

Članci 149.-153. sadrže odredbe kojima se propisuje boravište i prebivalište stranca. Propisano je kojem se strancu određuje boravište, a kojem prebivalište, a taksativno su navedene pravne i fizičke osobe koje imaju obvezu prijave stranca. Navedene odredbe, između ostalog, u skladu su i s člankom 22. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 19.7.1990. Propisana je i obveza pravnim i fizičkim osobama koje pružaju usluge smještaja strancima, na vođenje evidencije.

Članci 154.-155. taksativno navodi razloge koji se stranci, za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj mogu kretati u stranoj vojnoj, carinskoj i policijskoj odori.

Glava XI. (članci 156.-185.) sadrži odredbe o ulasku, boravku i radu državljana država članica Europskog ekonomskog prostora i članova njihovih obitelji. Navedene odredbe predstavljaju novinu u odnosu na važeći Zakon o strancima, a usklađene su s Direktivom Vijeća 2004/38 od 29.04.2004. godine o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice. Potrebno je naglasiti da se navedena Direktiva odnosi na državljane Europske unije, ali da će se odredbe ovog Zakona odnositi na državljane Europskog ekonomskog prostora, što obuhvaća sve države članice Europske unije te Norvešku, Lihtenštajn i Island, a slijedom kojeg je tumačenja dana definicija državljanina države članice Europskog ekonomskog prostora. Za razliku od uvjeta za odobrenje boravka koje treba ispunjavati državljanin treće države, državljanin EEP ima određene privilegije te treba ispunjavati samo „minimalne“ uvjete, čime mu se osigurava pravo slobodnog kretanja i boravka na području država članica. Sloboda kretanja osoba članica EEP predstavlja jedno od temeljnih prava. Važno je napomenuti da se odredbe ove glave primjenjuju od dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije. Izriječno je propisano da ovi državljani i članovi njihovih obitelji mogu raditi i pružati usluge bez radne i poslovne dozvole.

Članak 156. propisuje tko se smatra državljaninom Europskog ekonomskog prostora (stranac koji ima državljanstvo jedne od država članica EEP). Također je taksativno navedeno tko se smatra članovima obitelji državljana države članice Europskog ekonomskog prostora.

Članak 157. propisuje opće zapreke za odobrenje ulaska u Republiku Hrvatsku.

Članak 158. sadrži odredbe o kratkotrajnom boravku državljanina države članice EEP.

Članci 159.-166. posebno razrađuju svrhe radi kojih se može odobriti privremeni boravak. Osnovno je načelo da državljani država članica EEP mogu raditi i pružati usluge u Republici Hrvatskoj bez radne i poslovne dozvole. Taksativno su navedeni razlozi radi kojih se strancu neće odobriti privremeni boravak u Republici Hrvatskoj (ako predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje te ako mu je zabranjen ulazak i boravak) te razlozi prestanka privremenog boravka. Privremeni boravak državljanin države članice EEP odobrava se na vrijeme do 5 godina, za razliku od odobrenja privremenog boravka državljanima trećih zemalja koje se izdaje na vrijeme do godine dana.

Članci 167.-170. propisuju uvjete koje državljani države članice EEP treba ispunjavati za odobrenje stalnog boravka (neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak), a propisane su iznimke kada im se može odobriti stalni boravak iako nemaju neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak. Navode se i razlozi prestanka stalnog boravka, s tim da između ostalog, stalni boravak prestaje ako državljani države članice EEP boravi izvan Republike Hrvatske duže od 2 godine neprekidno (državljanima trećih zemalja stalni boravak prestaje ako borave izvan Republike Hrvatske duže od 1 godine).

Članci 171.-181. uređuju boravak članova obitelji državljanina države članice EEP. Članovi obitelji izdvojeni su kao posebna kategorija osoba koje pravo boravka ostvaruju po drugačijim uvjetima nego što ih ostvaruju državljani trećih država, ali i državljani država članica EEP.

Članci 182.-184. sadrže odredbe o otkazu boravka i protjerivanju državljanina država članica EEP i članova njihovih obitelji.

Članak 185. propisuje da se na državljane država članica EEP i članove njihovih obitelji primjenjuju odredbe i drugih glava ovoga Zakona, koje nisu u suprotnosti i nisu propisane ovom glavom (postupak rješavanja zahtjeva, nadležna tijela za podnošenje i rješavanje zahtjeva, rokovi za žalbu, prijava boravišta i prebivališta, isprave o dokazivanju identiteta, izdavanje osobnih iskaznica za stranca, putne isprave, ulazak i izlazak stranaca, inspekcijski nadzor i kaznene odredbe).

Glava XII. (članci 186.-193.) sadrži odredbe o boravku i radu državljanina trećih država koji imaju odobren stalni boravak u drugoj državi članici EEP i članova njihovih obitelji, a izdvojeni su kao posebna kategorija osoba koje pravo boravka ostvaruju po drugačijim uvjetima nego što ih ostvaruju državljani trećih država, ali i državljani države članice EEP. Ove odredbe isključivo se odnose na osobe koje u drugoj državi članici imaju odobren stalni boravak (npr. državljani Pakistana koji ima odobren stalni boravak u SR Njemačkoj). Isto tako, propisuje da se na te državljane i članove njihovih obitelji primjenjuju odredbe i drugih glava ovoga Zakona, koje nisu u suprotnosti i nisu propisane ovom glavom (postupak rješavanja zahtjeva, nadležna tijela za podnošenje i rješavanje zahtjeva, rokovi za žalbu, prijava boravišta i prebivališta, isprave o dokazivanju identiteta, izdavanje osobnih iskaznica za stranca, putne isprave, ulazak i izlazak stranaca, inspekcijski nadzor i kaznene odredbe).

Člancima 194.-196. taksativno su navedene zbirke podataka koje vodi Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija te je propisano da se prikupljanje, pohranjivanje i obrađivanje podataka vrši sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Članci 197.-202. sadrže odredbe o inspekcijskom nadzoru. Za razliku od važećeg Zakona o strancima, ovlast inspekcijskog nadzora dana je i drugim tijelima državne uprave, u okviru njihove nadležnosti. Nadalje, propisan je sam postupak inspekcijskog nadzora te ovlasti te je posebno propisana mjera zabrane obavljanja djelatnosti ukoliko se utvrdi da je rad stranaca protivan odredbama ovoga Zakona. Zabrana djelatnosti može se odrediti na rok od 30 dana ili duže.

Članci 203.-208. propisuju kaznene odredbe za prekršaje, s tim da su ovisno o težini prekršaja i o tome da li se radi o fizičkoj ili pravnoj osobi, novčane kazne propisane od 300,00 do 2.000,00 kuna, od 500,00 do 3.000,00 kuna, od 3.000,00 do 7.000,00 kuna, od 5.000,00 do 7.000,00 kuna, od 7.000,00 do 10.000,00 kuna, od 10.000,00 do 15.000,00 kuna, od 50.000,00 do 100.000,00 kuna i od 70.000,00 do 100.000,00 kuna, Isto tako, propisano je da se za teže prekršaje može odrediti kazna zatvora u trajanju do 60 dana te zaštitne mjere oduzimanja predmeta, zabrane obavljanja djelatnosti i zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje. Za teže prekršaje propisan je i duži rok zastare nego što je propisan Zakonom o prekršajima (4 godine od počinjenja prekršaja). Kaznene odredbe usklađene su sa Zakonom o prekršajima.

Člancima 209.-214. utvrđena je ovlast Vladi Republike Hrvatske i nadležnim ministrima (ministru unutarnjih poslova, ministru vanjskih poslova, ministru znanosti, obrazovanja i športa i ministru gospodarstva, rada i poduzetništva) za donošenje podzakonskih propisa u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Također je propisano da provedbeni propisi doneseni na temelju važećeg Zakona ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, ukoliko nisu s njime u suprotnosti.

Članak 215. propisuje dovršenje pokrenutih postupaka po ovom Zakonu.

Članak 216. propisuje supsidijarnu primjenu Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 217. propisuje se računanje rokova zabrane ulaska i boravka strancima kojima je do stupanja na snagu ovoga Zakona izrečena pravomoćna sigurnosna i zaštitna mjera protjerivanja te strancima kojima je otkazan boravak. Izrijekom je propisano da privremeni ostaneci odobreni na temelju Zakona o strancima (Narodne novine broj: 109/03) prestaju važiti te da pojedine isprave ostaju vrijediti do roka njihova važenja. Strancima kojima je izdana poslovna dozvola ostavljen je rok od 10 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona da ispune uvjete za izdavanje poslovne dozvole propisane ovim Zakonom te je izrijekom propisano ukoliko to ne učine da će se poslovna dozvola poništiti.

Članci 218.-219. propisuju vrijeme prestanka važenja sada važećeg Zakona o strancima te stupanje na snagu ovoga Zakona.